1930 JULIUS 31. CSÜTÖRTÖK. Ára 10 fillér. XXXIV. ÉVFOLYAM. 270. SZÁM.

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ. EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA HÉTKÖZNAP 10 FIL., VASÁRNAP 20 FILLÉR KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

HAJDÚFÖLD

FŐSZERKESZTŐ: THAN GYULA. FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT. SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3—42. A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3—47. KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

Múzeumi Budapest.

Égszakadás, földindulás

(In.) Egy négyoldalas kis vidéki napilap érdekes ujitást hozott a vidéki hirszolgáltatás terén. *„Rövid hirek a nagyvilágból"* cimü rovatát előléptette vezércikknek, hogy „térszüke miatt" az összes katasztrófákról beszámolhasson. Ebben a rovatban Höfer stilusát alkalmazza s lehet a világesemény égszakadás, vagy földindulás: egy rövid mondattal elintézi. Igy irja meg a koblenzi katasztrófát, a Sint folyó áradását, hajók süllyedését és repülők zuhanását, igy számol be az autót üldöző rendőrőrmester haláláról s a nápolyi földrengés legujabb részleteiről, mely tizenötezer halottat jelent. Negyszer négy hasáb nem elég arra, hogy részletezze a szenzációkat: nem engedi az ujságirói kötelesség, mely hivatást tölt be a kisváros életében. Ez a „kofalap" távolesik a körüti mentalitástól, nem rombolja az idegeket, vérről, öngyilkosságról nem ir s. ha Vay-botrányok pattannának ki városa életében, még azokkal is csak kuriózumában foglalkoznék: a „rosszul szerkesztett" ujság ma unalmas dolgokkal törődik, bolettákkal és munkaalkalmak hirdetésével, egykével, vallással, irredentával.

Valljuk be nyiltan, hogy ennek az ujságnak igaza van. Mert nemcsak a világ reng: *ember-rengés is pusztit.* A lelkek kialvó kráterein a folytonos beomlás fenyegeti s a Vultura vulkánnak nincs olyan rombolása, mely felülmulná a Zavarosok és Vay Kázmérok hatását. Ott tizenötezer halott, itt száz- és százezrek kiábrándulása. Lelki megrendülés, mely átszürődik a liberalizmus ujságirásán. Egy-egy panamából, vagy százkilométeres sebességből ma világesemény dagad s a szabadkőmives sajtómorál, a jampec-etika riportázsa, mely kikerülte a hadseregcsalók és kontreminőrök aljasságait, most minden botrányt — ha nem a Dob-utcát képviseli —, ugy magyaráz, *mint korszellemet.* A gyanutlan olvasó észre sem veszi, hogy abban a detonációs izgalomban, mely Nápolytól Koblenzig s Bombaytól Kairóig felzaklatja az idegeit, az autó- és panamariportok lélekrengető szenzációi megfosztják erkölcsi nyugalmától, megbénitják az itéletét és amint egy földrengés pusztitásából már-már a világ végére gondol, a botrányok terén is épugy uszik a körüti lapszellem áradatával. Elég neki egy tiszazugi cikksorozat, hogy rablógyilkosok arcán a magyar parasztot lássa. Elég egy Watzdorf-botrány, vagy százkilométeres rendőrafférs már „tisztában van" az arisztokrácia válságával. Vay Kázmért is „dzsentri"-nek emlegeti. Miért? Mert ez a liberalizmus tendenciája. Hogy a parasztok milliói ma ott izzadnak a cséplőgép mellett, vagy hogy Apponyi Albert egy ujabb védőbeszédre készül, — ez mind eltörpül a modern hirszolgáltatás mellett. A felzaklatott és idegingerült közvélemény már alig tud józanul gondolkodni. Elvette eszét egy „banális" hatalmasság: *a destruktiv sajtó...*

(Ó, hányan mosolyognak most ezen az elavult jelzőn!) Egy jól nevelt entellektüel nem is ejtené ki a száján. Pedig a világon nincs még egy szó, mely etimológia terén érdekesebb és bámulatosabb volna. A *„de"* és *„struere"* összetételét Linotypegépek és rotációsok hátterezik. Kerekek, csavarok, nagy fülek tömegei. Csak egy hiányzik: *a lélek.*

Vay Kázmér- és Zavaros-botrány... égszakadás és földindulás... Tiszazug, elit-bár, gyilkosság, halál, vér, elgázolás: nem is szükséges kommentárt füzni, elég, ha naponként százhusz hasábot teletöltenek szenzációval. Nem kell egyéb, mint körüti rutin, mely aláfesti a borzalmakat: Tiszazug asszonyait kunsági dialektussal — (esetleg szögedien!) — beszéltetni, elégiát festeni „ráncos-rokolyás" parasztszoknyákról, fölemlegetni Vay ur ős-dzsentri allürjeit s a coctailes-pohárra simuló főuri pecsétgyürüt... s már nem az egyént: az általánost, a történelmi osztályok karakterszineit látjuk... És ez az a bizonyos destrukció, mely gépekbe törte a jóra vágyódó lelket. Nem ugy, mint annál a napilapnál, amelyet cikkünk elején emlitettünk. Ez égszakadás és földindulás között erősen állja a vihart. Linotypje: *a lelek.* Rotációsát *magyar szeretetnek* hivják. Jobb a hirszolgálata Bécsnél, Londonnál, Budapestinél... Tényenebb a körutnál s szinesebb, mint egy ötvenoldalas mümelléklet. Igaz ugyan, hogy többféle riportról lemaradt tegnap, de szüksége volt a helyre: egy odavalósi asszony megszülte tizenötödik gyermekét. Öt leány után a tizedik fiut. És erről szólott a vidéki riport, hogy legyen a magyarnak nyári örömhir, zengő, szent evangélium: Angelus-ének az esti harangszó mellé. Mert égszakadás ide, földindulás oda: ez a sajtónak igazi hivatása

Lemondott a Maniu-kormány

Károly király nem fogadta el a lemondást

A *Curentul* azt irja, hogy a király elégedetlen a kormánnyal, mert az nem tett erélyes intézkedéseket az antiszemita mozgalom elfojtására. A lap hivatkozik Vajda belügyminiszternek az egyik angol sajtóiroda számára tett kijelentésére, amely szerint a kormány most már valóban a legdrasztikusabb intézkedéseket tette a zavargások elfojtására.

A lap megállapitja, hogy a belügyminiszter kijelentésének előzménye az, hogy *a Maniu-kormány, látván a király elégedetlenségét, a mult héten a legnagyobb titokban beadta lemondását, ezt azonban a király nem fogadta el.*

A *Curentul* hiradása Bukarestben nagy feltünést keltett, annál is inkább, mert a kormány lemondásáról senki sem tudott.

Tovább tart a panamák nyomozása

Budapest, julius 30.

Ismeretes, hogy a Lülmsdorf-ügy kapcsán Duray Gyulát és Kelemen Artélt azért tartóztatták le, mert összeköttetésben állottak a lótápanama gyanusitottjaival és megvesztegették őket.

A vizsgálat során kiderült, hogy a Duray és Kelemen-cég összeköttetésben állott a földmivelésügyi minisztérium lótenyésztési osztályával is. A könyvszakértők átvizsgálták a cég könyveit s különös tételekre bukkantak bizonyos tisztviselőknek történt folyósitásokról. Ezek a tételek azt állitják, hogy a cég a lótenyésztési főosztály egynémely tisztviselőjének kisebb-nagyobb összegeket folyósitott. Duray és Kelemen ezekre vonatkozóan azt vallották, hogy ők csak kölcsönöket adtak egyeseknek.

A lefoglalt levelekből azonban kiderült, hogy a lótenyésztési főosztály szállitásai körül csakugyan vannak olyan jelenségek, amelyeket vizsgálat tárgyává kell tenni. A földmivelésügyi miniszter el is rendelte az ügyben a fegyelmit megelőző vizsgálatot.

Tegnap az ügyészségen nagy tanácskozás folyt ebben az ügyben. A tanácskozáson résztvett a miniszteri biztos, Polányi Aladár dr. főügyész, Baróthy Pál dr. főügyész, Auer György dr. nyomozó ügyész és Csákány László rendőrfogalmazó. Elhatározták, hogy a miniszteri biztos egyelőre tovább folytatja a fegyelmi vizsgálatot és ennek adatait majd az ügyészség rendelkezésére bocsátja.

A földmivelésügyi minisztériumból egyébként leérkezett a meghatalmazás az ügyészségre, igy az ügyészség már a legerélyesebben folytatja a nyomozást azok ellen a tisztviselők ellen, akiknek neve gyanus bejegyzésekkel kapcsolatban szerepel a Duray és Kelemen-cég könyveiben.

Ujabb házkutatás Székesfehérváron

Székesfehérvár, julius 30.

Farkas vizsgálóbiró ma délben szuronyos fogházőrrel maga elé vezettette Vargha Elemér müszaki főtanácsost és közölte vele, hogy házkutatást tart Soós Sándor székesfehérvári vizvezetéki szerelő vállalkozó lakásán és irodájában, mert az a gyanu, hogy ott terhelő bizonyitékokat találhatnak. Soós évek óta egyedül végzi a város számára a szakmájába vágó munkálatokat, amelyek egy részét pályázat nélkül kapta meg.

Délben tizenkét órakor érkezett Soós üzletébe a vizsgálóbiró, titkára, a detektiv, két szolga és Vargha Elemér, őrével. Az üzlet már zárva volt, ezért átmentek Soós lakására és az ötszobás lakásban kezdték meg a házkutatást, amely negyedháromig tartott. Közben Soós leányának levelezését is lefoglalták.

Ma délután Székesfehérvárra érkezett a Budapestről delegált könyvszakértő és megkezdte munkáját. Elsősorban az Épitőipari és Kereskedelmi Rt. kislakásépitő akciójának iratait vizsgálta felül.

Zavaros polgármestert ma meglátogatta a felesége. Vargával is ma közölték, hogy a tábla jóváhagyta az előzetes letartóztatásról szóló végzést. Vargha most kauciót ajánl fel szabadlábrahelyezése ellenében és a biróságra bizza az óvadék összegének megállapitását. Zavaros viszont aligha tud kauciót letenni.

A vádtanács fentartotta Ottó Károly letartóztatását

Ottó Károly, a kultuszminisztériumba beosztott iskolaigazgató bünügye ma került a törvényszék vádtanácsa elé. Az ügyészség megvesztegetés büntette cimén tartóztatta le és ezen a cimen tartotta fent az előzetes letartóztatást a vizsgálóbiró is.

Ottó Károly felfolyamodott a vizsgálóbiró végzése ellen, a törvényszék vádtanácsa azonban helybenhagyta azt és *Ottó Károly előzetes letartóztatását szintén fentartotta.*

Elutasitották Czillér Antal szabadlábrahelyezési kérelmét is

A Vay-bünügyek utolsó letartóztatottja Czillér Antal épitési vállalkozó

volt. Az ügyészség csalásra és hütlen kezelésre való rábirás büntette cimén tartóztatta le őt, azzal vádolva meg, hogy a fehérvári uti rendőr lakótelep épitkezése körül elkövetett visszaéléseivel kapcsolatban rábirta közvetve Vay Kázmért, hogy a visszaélések fölött szemet hunyjon.

Czillér előterjesztéssel élt az ügyészség döntése ellen a vizsgálóbiróhoz, de Nagy Pál vizsgálóbiró fenntartotta az előzetes letartóztatást, a minősitést azonban megváltoztatta és nem hütlen kezelésre való rábirás büntette és csalás büntette, hanem *megvesztegetés büntette és csalás büntette cimén tartotta fenn az előzetes letartóztatást.*

Czillér felfolyamodott a vizsgálóbiró végzése ellen, de ma a büntetőtörvényszék vádtanácsa Otrubay dr elnöklésével elutasitotta a felfolyamodást. A vádtanács döntése után az iratokat visszaküldték a vizsgálóbiróhoz, aki kihirdette Czillér előtt a vádtanács döntését. Czillér nem jelentett be felfolyamodást, hanem megnyugodott a vádtanács határozatában.

A Vay-ügyben egyébként ma érdemleges intézkedés nem történt.

Vérvádról suttognak egy elhunyt nyiregyházi cselédleány titokzatos halálával kapcsolatban

Nyiregyháza, julius 30.

Kovács Veron ujfehértói születésü 20 éves háztartási alkalmazottat a Selyem-utca 47. szám alatt a konyhában elhelyezett ágyon julius 27-én reggel 5—6 óra tájban halva találta gazdája, Kelemen Ábrahám marhakereskedő. A leány félig meztelenül, arccal a földre bukva feküdt és testén több helyen külső sérelmek nyomai látszottak. A kiváncsi nézők megdöbbent rémülettel szemlélték a riasztó látványt és feltartózhatatlanul megindult a suttogás. A leány nem természetes halállal halt meg, mondogatták sokan gyanakvó tekintettel, kéjgyilkosság történt.

Ma már a városban azt suttogják, hogy a leány vérvád áldozata, hogy ortodox zsidók tették el láb alól. Ezzel szemben a lefolytatott hivatalos vizsgálat megállapitotta, hogy a szerencsétlen leány régi idők óta sulyos epilepsziában szenvedett és halálát az éjszakai roham által előidézett szivbénulás okozta. A leány a kihallgatott tanuk vallomása szerint sulyos szivbaja és gyakori rohamai miatt teljesen visszavonultan élt, barátja, barátnője nem volt.

A holttestet a rendőri bizottság jelenlétében dr. Demjén József ügyvezető tisztiorvos vizsgálta meg és megállapitotta, hogy a jobb felsőkaron és a test több helyén sárgás szinü hámfosztott sebhelyek láthatók, amelyeket a szalmazsáknak kiálló részei, a szalma gyürődései, valamint az ágydeszkatartó érdes, tört részei idézték elő. A leány epileptikus rohamában, önkivületlen hánykolódott és karját az érdes deszkához dörzsölte, amely természetesen több helyen vérző sebet ejtett rajta. A holttest fején és baloldalán erősen kifejlődött hullafoltok jelentek meg.

A kir. ügyészség a lefolytatott viszgálat után megadta a temetési engedélyt.

Petróleumot ivott véletlenül egy cséplőgépnél dolgozó földmüves

Sulyos mérgezéssel a debreceni klinikára szállitották

(A D. U. tudósitójától.)

Kordás Mihály 21 éves födmüves szerdán a Kishegyesen dolgozott cséplésnél. A gép körül foglalatoskodott s egy gummi csövön petróleumot szivott föl. A petróleum véletlenül a tüdejébe és a gyomrába ment, ahol sulyos mérgezést okozott.

A szerencsétlenül járt fiatal földmüves a petróleumtól annyira roszszul lett, hogy a tanyatulajdonos parancsára azonnal kocsira tették és behozták Debrecenben. Az Arany János utca 15-ik szánu háznál, ahol gazdája lakott, részesitették első orvosi segélyben Kordás Mihályt, akihez kihivták a mentőket is. A petróleum mérgezést kapott földmüvest a mentők kiszállitották a belgyógyászati klinikára, ahol nyomban orvosi kezelés alá vették.

A földmüves állapota elég sulyos, de nem életveszélyes. Több heti orvosi kezelésre van szüksége, mig sulyos mérgezéséből kigyógyul.

Világkiállitásra kerülnek a debreceni amatőrfényképészek legszebb képei

(A D. U. tudósitójától.)

Mint ismeretes, a Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetsége a debreceni amatőr-élet megszervezésének megindítása céljából nagyszabásu pályázatot hirdetett.

A pályázat tárgya lehet: 1. bármilyen tárgyu; 2. Debrecen és környékén készült táj, néprajzi és zsánerfelvétel. A képeket dijazásra csak ugy fogadják el, ha azokat ebben az évben készitették. Ennek igazolása céljából a Szövetség igazolványokat bocsáttatott ki, melyeket minden amatőr dijmentesen megkaphat Szakál Gézánál, Piac u. 34. szám alatt fotó szaküzletében. A képek bármilyen nagyságban nagyságban készithetők és hátlapjukon az illető amatőr nevének, lakhelyének, a felvétel tárgya, helye, ideje megjelölésével szintén Szakálnál leadandók. A képeket ő gyüjti össze a Szövetség megbizásából és továbbitja a zsürihez.

A képek dijazására a Szövetség ezüst plaketteket ad, ezenkivül cca. hatvan különféle szép dijat osztanak ki, melyek között, fényképezőgépek, nagyitógépek, felszerelések, stb. vannak. Az összes dijakat jóval a pályázat lejárata előtt kirakatban közszemlére teszik ki.

Minden amatőr már most készüljön a pályázatra és minél többen vegyen részt abban. Különösen arra hivjuk fel a debreceni amatőrök figyelmét, hogy az Országos Szövetségnek nagyon értékes világkiállitásra való gyüjteménye van, amelyet szeretne kiegészíteni Debrecenből való jellegzetes képekkel. Lehetőleg tehát törekedjenek, akik pályáznak arra, hogy Debrecenből a világk állitásra kerülő kép valóban és hamisitatlanul Debrecen énjét és lelkiségét tüntesse fel.

A pályázatban való részvételhez szükséges igazolványokat augusztus 1-től kezdve bárki átveheti. Az igazolványok semmiféle kötelezettséggel nem járnak, de igazolvány nélkül senkinek a pályamunkáját nem birálja el majd a zsüri, melynek tagjait a legközelebbi számunkban közölni fogjuk.

Elbocsátott munkások felgyujtották a prahovai petroleumtartályt

Bukarest, julius 30.

A két legnagyobb oláh petróleumvállalat kezdeményezésére néhány nappal ezelőtt egyezség jött létre az oláh petróleumtermelők között, hogy a tulprodukció elkerülése végett leszállitják néhány ezer vagonnal a petróleumtermelést. Ennek a megállapodásnak első következménye az volt, hogy az oláh petróleumtelepeken alkalmazott mérnökök és munkások egyrésze feleslegessé vált. Az eddigi kalkulációk szerint *kétszáz mérnök és több, mint tizezer petróleummunkást kell a petróleumvállalatoknak leépiteni.*

Szombaton este — a munkahét befejeztével — a prahovai petróleumtelepeken egyszerre többszáz munkásnak adták tudtára, hogy a termelés leszállitása következtében *nincs többet szükség a munkájukra és ugyanakkor augusztus hatodikára ujabb munkástömegeknek mondtak fel.*

Este hat órakor történtek ezek a munkáselbocsájtások és tiz órakor a prahovai csendőrparancsnoksághoz már beérkezett a jelentés: *a Misicai petróleum-mezőkön egy hatalmas petróleum ciszterna lángokban áll.* Az elbocsájtott munkások *felgyujtották a tartályt. A hatalmas tüz veszéllyel fenyegeti az egész prahovai petróleum-mezőt.*

A kivonult csendőrök kordont vontak a lángban álló petróleumtartály körül. Körülvették a munkásokat, akik ott állottak a tüz körül, anélkül, hogy valamelyik is igyekezett volna a tüz eloltásában segédkezni. Idáig kétszáz petróleummunkást vettek őrizetbe, akik közül nyolcvanat illetőségi helyeikre szállitottak.

Borsán nem mernek uj épitkezést kezdeni a hajléktalanná vált zsidók

Fildan főügyész megkezdte a helyszini vizsgálatot — Kihallgatta a parasztvezéreket és a zsidó hitközség elnökét — Nem kivánják a félrevezetett falusiak megbüntetését

A Debreceni Ujség tudósitójától.

Máramaros, 1930 julius 30.

Borsán tegnap megindult a birósági vizsgálat, melyet Fildan Emil váradi táblai főügyész vezet. A főügyész először az általános hangulatról igyekezett képet nyerni. Meghallgatta a parasztok szószólóit, Aucerkó Cuza Sándor volt szenátort, Petre Purju és Mihai Strifunda parasztvezéreket, akik minden panaszukat elmondták.

Arra a kérdésre, hogy mi volt az oka a borsai eseményeknek, a parasztok szószólói azt válaszolták, — hogy Constantin Danilo első kulturelőadását a zsidók zavarták meg. Ők provokálták Borsán. A következő kérdésre, mely aziránt érdeklődött, hogy miért fajultak el ennyire az események, a parasztvezérek kijelentették, hogy a bajt a hatóságok hozták a fejükre. Ezért kérik, hogy papiaikat bocsássák szabadon és engedjék meg ezeknek, hogy elhelyezésük előtt elbucsuzhassanak hiveiktől.

A vizsgálat további folyamán Fildan főügyész a borsai zsidókat hallgatta ki. Kérdésére Birnbaum hitközségi elnök kijelentette, hogy a hitsorsosai most már ujra épitkezni is félnek, mert a tüz mután nem enyhült a helyzet, hanem még fokozottabb fenyegetéseknek voltak kitéve. Ha Sfeteu csendőrszázados nincs a faluban — folytatta Birnbaum, — akkor a tüznél is nagyobb katasztrófa következett volna be.

A további vizsgálatot a helyszinén Piller törvényszéki biró mint ujonnan kinevezett vizsgálóbiró fogja lefolytatni.

A páratlan hatásu
Hajduszoboszlói fürdő

csuz, reuma stb. betegségben szenvedőknek, valamint a szórakozó közönség rendelkezésére naponként

reggel 7-től este 8-ig állandóan nyitva.

Vasárnap és ünnepnapokon 50 százalékos vasuti kedvezmény. — Fürdőruha a fürdőben bérelhető. — Vasuti állomástól a fürdőig autó összeköttetés.

Odescalchi herceget szerdán délelőtt kihallgatták a budapesti főkapitányságon

Vallomása szerint az igazoltató rendőr félreértette elháritó mozdulatát

Budapest, julius 30.

Mindenki előtt ismeretes az a kinos botrány, mely junius 30-án hajnalban herceg *Odescalchi* Miklós és *R Balog* Sándor közrendőr között folyt le az Andrássy-ut és Aréna-ut sarkán. A herceget, aki az őt igazoltató rendőrt lelökte az autóról, annakidején nem tudták kihallgatni, az affér után azonnal külföldi concourscokra utazott. A közönség igazságérzete idegesen várta, hogy az Odescalchi-ügy a maga törvényes utján befejeződjék. Ennek sora most következett el, amikor Odescalchi Miklós herceg szerdára virradó éjjei megérkezett, hogy jelentkezzék a rendőrségen.

Odescalchi az afférről

— Én dámák társaságában voltam — mondotta Odescalchi Miklós herceg vallomásában — -s nem akartam ezeket kitenni annak, hogy a hajnali órákban a rendőrkapitányságra kelljen menniök. Ezért azt akartam, hogy a hölgyek előbb taxiba üljenek és azzal folytassák utjukat, én magam azután bemegyek a kapitányságra.

— Mindig az Andrássy-ut végén lévő taxiálomást szoktam használni — folytatta a herceg — és azért egyenesen odarobogtam. A rendőrt magammal vittem. Megérkezve az Andrássy-ut végére, a hölgyek és az olasz ur tényleg át is szálltak a taxira, én pedig igazoltam magamat a rendőrnek. A rendőr az igazolványomat olvasta és vissza is adta. Én azt hittem, hogy mehetek tovább az utamra az igazolás után, ezért bekapcsoltam ismét az autót. A rendőr ott állott a kocsim mellett és féltem, hogy a kocsim elüti. Ezért udvariasan felretoltam, hogy baja ne történjék. Lehet, hogy ezt a mozdulatomat értette fé're a rendőr és a közelben álló soffőrök.

A hölgyek nevét, akik a herceggel együtt autóztak, Odescalchi nem volt hajlandó megmondani.

„Nem voltam ittas..."

A herceg vallomása további során előadta, hogy a kérdéses ügy alkalmával egyáltalában nem volt ittas

— Tejesen józan voltam — mondotta s mindenben helyt állok cselekedetemért. Azt elismerem, hogy a megengedettnél gyorsabban hajtottam s igy kijelentem, hogy az igazoltató rendőr jogosan szólitott fel az igazolásra.

A herceg különben huszonhét éves, elmondotta, hogy nagykiterjedésü birtokait a megszállók elvették. A napilapokban emlegetett állami támogatásról nem volt hajlandó nyilatkozni.

Jelentkezik a herceg

A herceg mindenekelőtt a budapesti ügyvédi kamara elnökéhez, dr. Papp József kormányfőtanácsoshoz ment, akit felkért a védelem ellátására. Ezután dr. Zimmermann rendőrkapitánynál jelentkezett.

— Bocsánatot kérek, — mondotta Odescalchi herceg —, hogy csak megkésve tudtam eleget tenni az idézésnek, de külföldi utamhoz olyan érdekek füződtek, hogy nem szakithattam meg.

A kihallgatás során Odescalchi herceg előadta, hogy az affért megelőző délután megnyerte az ugrató derby első diját. Ezt követőleg egy tizennégy tagu társasággal Budán mulatott. Több vendéglőben voltak, majd két hölgy és egy olasz barátja társaságában a Városligetbe ment. Ott egy vendéglőben időztek s visszafelé jövet történt az affér. A rendőr intett, de Odesccalchi herceg — állitása szerint — nem vette észre. Az autó tovább robogott Budára s amikor visszafelé jöttek, a rendőr megállitotta a kocsit. Azt az utasitást adta a hercegnek, hogy hajtson az ötödik kerületi főkapitányságra.

A herceg barátjának mentővallomása

Odescalchi Miklós herceg ismert afférügyében ma délután a herceg barátja, Lancia Raul olasz hadnagy megjelent a főkapitányságon s jegyzőkönyvbe mondta, hogy a kérdéses éjjelen két társaságbeli hölggyel különböző szórakozóhelyen jelentek meg. A hölgyek kérésére séta-autózásra mentek a Svábhegyre. Onnan visszatérve, a Lipót-körutón egy rendőr megállitotta az autót. Az autó akkor 50 km.-es sebességgel haladt. Amikor a rendőr felszólitotta a herceget, hogy menjen vele a kerületi kapitányságra, ő mondta, hogy nem jó lesz, ha a hölgyek is elmennek a rendőrségre. A hölgyek az ő társaságában ültek autótaxiba. Amikor a taxi elindult, ő visszanézett és látta, hogy a rendőr visszaadta a hercegnek a vezetői igazolványt és látta, hogy a herceg igen udvariasan tolta el a rendőrt, nehogy az autó megsértse. A herceg azután utólérte a taxit és elmondotta, hogy az egész csak egy kis kihágási ügy.

Ma délután megjelent a főkapitányságon a herceg egyik jogtanácsosa és átadta a herceg utlevelét a rendőrségnek.

Kézimunka szaküzlet és csipkeáruház
Kossuth-utca 2. Városház épület.
Gobelin, Klöplin és Valensin csipkék, Kelim, Függönykelmék, Perzsa.

Pánik hirek terjedtek el Nápolyban ujabb földrengésről

Nápoly, julius 30.

A keddi nap folyamán Nápolyban megint olyan hirek terjedtek el, hogy ujabb földrengéstől kell tartani. Ez a hiresztelés nagy pánikot okozott s főleg asszonyok és gyermekek menekültek százszámra a házakból az utcákra és a közterekre. A rendőrség több rémhirterjesztőt őrizetbe vett. Lefgtak többek közt egy vasuti munkást is, aki egy utcai kőkereszt előtt prédikálni kezdett és vezeklésre intette Nápoly bűnös lakosságát.

A földrengéssujtotta területen a közlekedésügyi miniszter szabad utazást engedélyezett mindazoknak a menekülteknek, akik el akarják hagyni az elpusztult falvakat

A nagyváradi püspökséget beolvasztották a szatmári egyházmegyébe

Szatmárnémeti, julius 30.

A szatmári püspökség több, mint két esztendeje huzódó kérdését végre elintézték. Az 1928-ban elhunyt Boromissza Tibor utódjául a pápa ma táviratilag *Szabó* István püspöki helynököt nevezte ki apostoli kormányzói ranggal. A kinevezéssel kapcsolatban a hiradás szerint az az utasitás érkezett, hogy a szatmári és nagyváradi püspökségeket a pápa egyesitette és püspöki székhelyül Szatmárt jelölte meg.

Szabó István 1863-ban született Szatmáron, a theológiát Budapesten végezte, 1905-ben prelátus, 12-ben kanonok, 18-ban káptalani helynök lett. Szabó István augusztus 15-én veszi át egyházmegyéje kormányzatát és ugyanezen időponttól kezdve hir szerint lecsatolják a püspökségnek Csehszlovákia területéhez tartozó plébániáit is.

Fejszével agyonverte a mezőőrt, mert bekisérte lopáson tettenért fiát

Nyiregyháza, julius 30.

Tegnap este egy fehértói uradalomban Nyiri Mihály mezőőr falopáson érte Lazurka Andrást, akit szabályszerüen az ispáni hivatalhoz kisért. A hivatalban senki sem tartózkodott és igy a két férfi kint várakozott. Közben megérkezett az idősebb Lazurka András fia keresésére. Amikor látta, hogy mi történt, fejszéjével hatalmas ütést mért Nyiri koponyájára. Nyiri azonnal meghalt. Lazurka még két ütést mért a fejszéjével, ugyhogy szétroncsolta a fejét. Lazurkát a csendőrség letartóztatta.

Elmozditották Nagyvárad jogszerinti magyar alpolgármesterét

és oláhot tettek a helyére

Nagyvárad, julius 30.

Jelentettük annakidején, hogy a nagyváradi városi tanács alpolgármesternek választotta meg dr. Lázár Aurélt, mig az alpolgármesteri állást — a kétharmad szavazattöbbség folytán — a magyar Soós Istvánnal töltötte be. Annál nagyobb megjelepetést keltett most a város lakossága körében a belügyminiszter utasitása, amely csak Lázár Antalt erősitette meg állásában, ezzel szemben Soós István helyére Pop Romulust delegálta alpolgármesternek, aki pedig csak nyolc szavazatot kapott a választáson.

Tekintettel arra, hogy a kormánypárttal kötött paktum értelmében Nagyvárad városát magyarpárti alpolgármester illeti meg, a magyar lakosság körében ósiási felháborodást váltott ki a belügyminiszteri utasitás, amely egyszerre felrugta a törvényt és megsemmisiti a szabályos választás eredményét.

A Magyar Párt ma rendkivüli ülésben foglalkozott a magyar kisebbséget ért törvényellenes sérelemmel és valószinünek látszik, hogy a magyarpárti tanácsosok lemondanak tisztségükről.

Uruguay nyerte a futball-világbajnokságot

Montevideo, julius 30.

Uruguay fennállásának 100 éves évfordulója alkalmából a futball-világbajnokság döntőmérkőzése volt Monte-Videóban. A mérkőzés Uruguay és Argentina közt folyt le 120.000 néző előtt. A mérkőzést Uruguay nyerte meg 4:2, félidő 1:2 arányban.

PARALIZISJÁRVÁNY STRASSBURGBAN

Strassburg, julius 30.

Ma a városban 9 ujabb megbetegedés történt paralizisben. A betegség most már a felnőtteket sem kiméli. A katonai kórházban egy katonát meghalt. Bas.-Rhin megyében is nagymértékben pusztit a járvány. A betegek száma eddig 234

AZ R. 100 LÉGHAJÓ ÓCEÁNI UTJA

Newyork, julius 30.

Az Ausonia hajó szikratáviró utján azt az értesitést küldte az Associated Pressnek, hogy az R. 100 léghajó reggel háromnegyed 9-kor az ir állam partjának nyugati szélén 1500 km. távolságban látták. A léghajó átrepült a gőzös felett, közben üdvözölték egymást.

Az eddigi rádióüzenetekből megállapitható, hogy az R. 100 menetsebessége egyenletes. A léghajót többnyire felhők burkolják, az időjárás esős. A léghajó már áthaladt az óceán közepe felett és érintkezésbe lépett a kanadai rádióállomásokkal és valószinüleg holnap reggel 8 órakor éri el a kanadai partokat.

Épület és butorvasalások, fournérek
Beszler Lajosnál,
Széchenyi utca 2. sz.

Kertrendezéseket, sirok beültetését
izlésesen és olcsón vállalja
Farkas Gyula
fiai, mükertészete, Piac-u. 14.
Telefon 3-12 és 15-14.

A Nyári Egyetem sportfilm előadása

(A D. U. tudósitójától.)

Augusztus 1-én, pénteken délután 5 órakor a Déri-muzeum előadótermében a Nyári Egyetem igen érdekes sportfilm előadást rendez.

Az előadás az oktató részen kivül igen érdekes jeleneteket ad elő a sport különböző ágaiból. Igy nagyon izgalmas futball, athlétikai, box, birkozó jelenetek képezik a sportfilm műsorát s ezek között is legérdekesebbek a Klebelsberg-Kupa vizipolo tornájáról készült igen érdekes és izgalmas s természetesen mozgó felvételek.

A konferáló tisztét Hadházy Dezső testnevelési tanár tölti be, kinek személye garancia a laikus közönség előtt is a sportfilm előadás teljes megértésére.

Az előadást a helyi sport egyesületek tagjai 50 filléres belépődij mellett tekinthetik meg, ugyszintén kedvezményt élveznek a diákok és a katonák is.

Borzalmas vérengzés 5 halottal és 20 sebesülttel egy táncmulatságon

Madrid julius 29.

Castanedo spanyol falucskában, Lugo tartományban hétfőn este véres verekedés volt a falu parasztlegényei között. A verekedésnek öt halottja és husz sulyos sebesültje van.

A falu fiatalsága a falu védszentjét ünnepelte. A kocsma kertjében este lampionos táncmulatság volt. Tánc közben a hevesvérü parasztlegények néhány leány miatt összeveszteek. A résztvevők két táborra szakadtak, amelyek között vad verekedés kezdődött. A dulakodásba egyre többen és többen avatkoztak bele és a végén már az egész kert csatatér volt. A csizmaszárból előkerültek a bicskák s a verekedés csak akkor ért véget, amikor már egyetlen legény sem akadt, aki még mozogni tudott volna. A számos könnyebb sebesültön kivül husz sulyos sebesült és öt halott maradt a verekedés színhelyén.

TIZENÖT MATRÓZ BELEFULT A TENGERBE

Newyorkból jelentik: A londoni hármas flottaegyezmény ratifikálása után a tengerészeti miniszterium most uj 6 éves flottaépitési programot dolgozott ki, amelynek költségvetése 1 milliárd dollár. A program egészen ujtipusu cirkálókat akar épittetni. Az uj cirkálókon csupa hathüvelykes ágyu lesz s mindegyik cirkáló repülőgépeket is vehet fedélzetére.

A Singer varrógépek
mégis a legjobbak

Padlólakk
legszebb szinekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható
STERN festéküzletben
DEBRECEN, PIAC-U. 16.
(Bikával szemben.)
Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérirtó megbizható minőségben kapható.

Nem alkalmi vétel
hanem állandóan olcsón árusitom a
müselyem harisnyát!
Saját gyártmány hibátlan P 1.90, hibás 1.50
Bemberg selyem harisnyát kis hibával P 2.50
Férfi strapa zoknit páronként —.40 fillér
Prima selyem nadrág hibátlan P 2.90
Cipő osztályban
állandóan vannak egyes párok leszállitott olcsó árakon.
Benyáts Emil áruháza Debrecen.

Csangcsában legyilkolták a helyőrség tisztjeit

Tizezer kommunista garázdálkodik Honan tartományban

Peking, julius 30.

Honan tartomány fővárosában, Csangcsában kommunistalázadás tört ki. Miután a Kvangzi tartományból előnyomuló tizezerfőnyi kommunista hadsereg kedden délelőtt már csak husz kilométerre volt a várostól, a csengcsai helyőrség legénysége felázadt, legyilkolta a tiszteket és átvette a hatalom gyakorlását.

A bevonuló kommunista csapatokat a fellázadt helyőrség nagy lelkesedéssel fogadta. Csangcsában terror és anarchia lett urrá. A középületeket egytől-egyig felgyujtották, a gazdagabb polgárok házait feldulták. Még a külföldi konzulátusok épületeibe is behatoltak és házkutatást tartottak. Igen sok előkelő kinai polgárt kivégeztek. Agyon ütték többek közt Honan kormányzójának öcsét is. A külföldi alattvalók japán, angol és amerikai csatahajók fedélzetére menekültek.

Az augusztusi lakbérek kiszámitása

Az 1917. évi alapbért kell pengőben fizetni az augusztusi házbérnegyedben is

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Kötött forgalmu helyeken 1928 novemberétől — köztudomás szerint — egyszerü a lakbér kiszámitása. Annyi pengőt kell fizetni, mint amennyi az 1917. évi alapbér összege volt koronákban. A lakbéreket ily módon kell kiszámitani az 1930. évi augusztusi lakbérnegyedben is. Közüzemi dij a mult év februárjától nincsen, a lakók érdekében teljesitett szolgáltatásokat a háztulajdonos a tiszta lakbérből köteles fizetni. Ahol azonban a (szabadforgalmu lakásoknál és üzleteknél) erre nézve külön megegyezés történt, ennek irányelvei a mérvadók. A vizdijat minden esetben a lakó fizeti, kivéve, ha e tekintetben ellenkező megállapodás történt. Nem esnek a közüzemi pótlékok fogalma alá, tehát minden körülmények között fizetendők a bérlő által a következő járulékok:

1. Ahol a házban házmester van alkalmazva, ott a lakbér 2 százaléka fizetendő házmesterdij cimén, amely dij a házmestert illeti meg.

A közalkalmazottak lakáspénzét nem emelték, ellenben májusban megtörtént a magasabb lakáspénzosztályba való sorozás, tehát helyenként, igy Debrecenben is májustól több a lakáspénz, mint februárban volt.

Minthogy május óta sem a kötött lakbérek, sem pedig a lakáspénzek nem változtak, táblázatokat nem közlünk.

2. Ahol házmester van alkalmazva, ott a háziszemétnek a bérelt lakás külső ajtójától a közös szemétgyüjtőbe és onnan a kapuhoz való elhordásáért szemétgyüjtés cimén minden szoba, műhely, üzlet vagy raktárhelyiség után havi 50 fillér fizetendő, mely szintén a házmestert illeti meg. Ezen járulékszámitásnál a mellékhelyiségek nem veendők számitásba.

3. Lift fenntartásáért minden menetnél a lakótól 10 fillér, idegentől 20 fillér szedhető.

4. A házmester kapuzárás utáni kapunyitás esetén este 10—12 óra között 10 fillért, éjfél után 20 fillért szedhet. Akik foglalkozásuk folytán éjjel kénytelenek hazajárni, azok 10 fillér kapupénzt tartoznak fizetni.

Az üzleteknél, irodáknál, műhelyeknél a szabadforgalom már 1928 májusában életbelépett s igy ezeknél a béreknél az 1917-ben fizetett bér alapján való kiszámitásnak nincs helye.

Cipő osztályban
állandóan vannak egyes párok leszállitott olcsó árakon.
Benyáts Emil áruháza Debrecen.

Telefon: 12—44. Telefon: 12—44.
Szezon utáni rendkivüli olcsó árak!
Petrik Károly
rőfös és rövidáru üzletében Szent Anna-utca 5. sz.
1 méter mosó müselyem P 1.55
1 méter I-a mosó selyem P 1.85
1 méter Sevilla divatminták P 2.96
Bemberg Pariset maradékok, fekete és szines cérna flor női harisnyák, férfi soknik és nyakkendők eddig nem létezett olcsó árban.
Szolid! Szabott árak!

Megnyilt a kolozsvári árutőzsde

Kolozsvár, julius 30.

Ma délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretek között nyitották meg a kolozsvári tőzsde áruosztályát. A megnyitás többszöri elhalasztás után történt. A megnyitáson a hatóságok képviselői és az erdélyi kereskedelmi élet több reprezentánsa vett részt s a felszólalások kiemelték a tőzsde jelentőségét az erdélyi gazdasági és kereskedelmi élet szempontjából. A megnyitó aktus után megkezdődött az üzleti forgalom.

A tőzsdepalota felépitésének hullámai egyébként még nem ültek el. Szombaton a kamara választmánya ülést tartott, amelyen a vezetőség előterjesztést tett egy 15 milliós telek megvásárlására a tőzsdepület céljaira. A javaslatot éles vita fogadta, amelynek sikerült legalább is elodáznia a kérdést. Bizottságot küldtek ki, amely meg fogja vizsgálni, hogy valóban van-e szükség uj tőzsdepületre és milyen misztikus motivumok huzódnak meg az erőszakos tranzakció mögött.

EGY MILLIÁRD DOLLÁRT FORDIT AMERIKA FLOTTAÉPITÉSRE

Newyork, julius 30.

Az Erie tavon kedden délután borzalmas hajószerencsétlenség történt. Dunkirk partvidékén a nagy viharban a hullámverés felboritott egy teherhajót, amely nagymennyiségü mészkövet szállitott. A hajó huszonháromfőnyi legénységéből csak hatan menekültek élve. Tizenhét matróz odaveszett.

RISKÓ
zsücsműhelyét megnyitotta
Kossuth-u. 3. I. em
Mindnéle szőrmemunkát szolid árak mellett vállal.

Uj kedvezmény vendégeinknek
Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyujtott
20%
kedvezményt szobaárainkból,
10%
kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivé e) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesitett megállapodás alapján kibővíteni
Magy kir. Operaház, Nemzeti Szinház, Kamara Szinház
előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és szinházjegy rendelését 2—3 nappal előbb velünk közölni.
PARK SZALLODA
BUDAPEST,
szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége)

FELFEDEZŐ UTON A HAJDUSÁGBAN

Tapasztalatok a romantikáról, a tanyai kulturáról, az életnívóról és egyebekről

(A D. U. tudósitójától.)

Megyünk tovább a böszörményi tanyavilágban. A messziségből már ideködlenek az első káptalani tanyák, a káptalani tornyok. Negyven község határában mindenütt káptalani birtok jön azután. Egyelőre még itt a pródi földeken keressük a rejtőző magyar életet. Azt a másikat, amelyről regényeket irnak, filmet gyártanak, amelyből alakokat mintáznak, de amelyet alig-alig ismernek odabent a városok kőfalai között. Hogy valami romantikát is lássunk, amolyan ismert *tsikoschos, fokosch, gullyasch és paprikás magyarosságot,* a pródi legelő szélén rákösönünk *Zvirilla* Mátyásra, a böszörményi öreg gulyásra, aki most idelent ül az országut mentén és néz a messzi város felé, ahonnan emilyen furcsa kétkerekü szerszámon karikáznak elő a falu-látók.

*

A lassan induló beszélgetésből mihamar kiderül, hogy a romantikának is régen kámpec már. Azt mondja Mátyás gazda, hogy hiába törtetünk olyan nagyon, az idelátszó csárda felé, ott ugyan nem kapunk egy langyos hosszu-lépést sem. A csárda megszünt. Egyrészt mert valami baj volt az engedéllyel, másrészt mert ugyse ment a bót. Még a csikósbojtárok sem isznak manapság. Legfeljebb, ha vizet a kétágu kutból.

A romantikából szürke próza lett. Vajjon elhinné-e akármelyik filmszcenáriumi iró, hogy a csikós meg a gulyás nem a szép csárdásnéról álmodik idekint a steppén, hanem azzal kezdi a beszéd sorját:

— *Nehiz a megilhetősig!*

A jelen esetben tiz kiló buzáért, azonfelül ötven nehéz fillérekért őrzi a böszörményi gazdák tinóit. Mivelhogy százhusz darab körül lehet a gulya, könnyü kiszámitani az évi jövedelmet. Tizenkét mázsa buza és hatvan pengő.

— *Na mán most ebbül kell kiállitani a téli elesiget, a bundát, a nadrágot, pár csizmát, meg azt a kutya adót. A fene ette vóna meg, aki kitanálta!* Azután, figyelje meg csak, — tüzi tovább a szót, — mit kell fizetni egy valamicsodás szürir. Kelíérte 120 pengő. Csupán egy kalapért 15 pengőt kérnek. E meg kell mindenképpen, mert hogy enekül nem ünk semmit.

Mutatja a zsiros magyar kalapot. Ilyet már nem gyártanak sehol, csak Mihalkó mester csinálja Balmazujvároson. Elkéri az árát, de legalább nem engedi át az esőt.

— Ezelőtt, — folytatja tovább a szót, — régi béke-üdőben, ha szolgált egy ember, kapott százhusz forintot. Abbul ki tudta állitani mindenét. Nem vót nagy csuda, ha az ember odalökte egy szógafattyunak is: Vegyünk te, egy szürt! Máma mán nem lehet!

Hosszu hallgatás következik. A reggeli égen mennek, mennek a piros-fehér fellegek. Mátyás gazda csak nézi őket, aztán emigyen vonja le a konzekvenciákat:

— Most hát kiderült, mir hullt a vérünk!

*

Megállunk aztán a csikósoknál is, ahol némi fényképezés, sok panasz és ismét csak mentül kevesebb romantika következik. Kapusi Imre, meg Tóth Gábor keményen merik a vizet a nagy kutból. Hálából, a megigért fotografiákért meghivnak a Szilveszterkor tartandó böszörményi csikósbálra, melyre, mint mondják, mihamar tanulni kell már a szerepet is. Mivel előadás lesz, melyen stilszerüség kedvéért a „Sárga csikó" fog szinre kerülni.

Elvégre legalább odabent legyen romantika, ha már idekint nincs.

*

A legközelebbi állomás a katholikus elemi iskola fiatal tanitója. Lelkes, munkaszerető ember, aki rendet tart nemcsak az iskolában, hanem a népe között is. Tiz kilométerrel odébb a bakóháti kollégája az egykéről és a semmikéről beszélt. Itt, az ő körzetében már nincs egyke. Sőt, rengeteg a gyerek. Hetvenhat jár az iskolába. Öt-hat is kerül minden familiában. Bizonyságául annak, hogy *teljességgel kiszámithatatlanok az egyke utjai.*

Munka errefelé is akad épp elég. Négy télen analfabéta tanfolyamokat tartott a tanitó és ötven öreg embert, asszonyt tanitott meg irni, számolni. Mükedvelő előadások voltak, négyszólamu énekkart szervezett, külön gyermekkórust alakitott. E mellett leventéket oktat, gazdasági továbbképzőt vezet, vasárnap litániákat tart. Százötven kötetes népkönyvtárával rászoktatta az embereket az olvasásra.

*

Azt mondja azonban, hogy még rengeteg a tennivaló. Egészségügyi tekintetben kétségbeejtően elmaradott a tanyai nép. A lakást nem szellőztetik, sok helyen nem is takarítják. A trágyadombot a kutak mellé teszik, az anyák nem tudják helyesen gondozni a gyermekeket. Sok a tüdővész, nagy a gyermekhalandóság, gyakran van tifusz is, amin csodálkozni sem lehet, mert a viz mindenütt rossz. Az iskolának például egyáltalában nincs kutja. A gyermekek a szomszéd tanyába járnak inni.

*

A tanyai kutak?! Ezekről külön rémregényt kellene irni. Három napig jártuk a tanyavilágot, három napig nem ittunk, legfeljebb csak kóstoltunk vizet. Városi gyomornak ilyen esetben megfelelőbb a spriccer. A tanyai ember legtöbb helyen az első talajvizet issza az ásott kutakból. Édes, rossz, ízetlen viz ez. Néha másfél méterre zöldellik a talaj színétől. Az egyik kutból döglött patkányt meritettünk fel, a másik mellett egy méterre találtuk a trágyadombot.

Olyan probléma ez, amelyen az ügyek mai állása mellett talán még segiteni se lehet.

*

Külön fejezetet érdemelnek a tanyai boltok is. Épp most olvassuk az egyik világotjáró magyar ujságiró riportjában, hogy a négy-ötezer lakosu belga faluk szatócsüzleteiben pástétom-konzervet, sterilizált tejet, libamájpástétomot, bőrridikült, selyem trikót árulnak. Itt a kocsikenőcs, az ostornyél, a cipőkrém és a krumplicukor jelzi az életnivót. Igazság kedvéért cipőkrém is csak fekete van. Cipőpertlit hiába kér az ember, legfeljebb bakkanes-szijat kap. Csokoládé volt télen, de karácsonykor elfogyott.

Trafikengedély van, de cigaretta nincs. Sok ember leszokott a dohányzásról. Aki szív, annak jó a 12 filléres „kassai", a legények „Haniát" vásárolnak és a háromfilléres „Árpád"-nál jobb cigarettát nem is tartanak.

— Hja kérem, messzi vagyunk mi Belgiumtól!

*

Az utolsó állomás megint csak egy tanyai iskola. Itt csodálatosképpen már kelletlen fogadtatás, bizonytalan feleletek sorozata vár. Azomban tanulságnak ez is jó. Mert ahol kedvetlen, unott a nép gondozója, ott rendszerint kardaiészában van maga a nép is. Ahol eddig jöttünk, szives „jó napottal" vagy boldog „dicsértessékkel" köszöntöttek a tanyai gyerekek. Errefelé néhány göröngyöt ereszt a kerékpárok után két pernahajder.

Kérdjük, hogy egyke van-e?

— Lehet, hogy van! — hangzik a válasz.

— Télen háziipar?

— Az nincs!

— Télen mivel foglalkoznak az emberek?

— Semmivel.

Egy könyv hever előttünk. Olvasókönyv elemi népiskolák II. osztálya számára. Irta: Maurer Mihály igazgató. Véletlenül csak ugy unalomból felütjük a közepén, ahol „A földmives" cim alatt ezeket olvassuk:

— „Téli időben nem henyél a szorgalmas földmives. Az állatok gondozása, szerszámok javitása elég munkát ad neki. Ha mégis akad egy kis szabad ideje, azt kosárfonással, vagy háziiparral tölti el"!

Nyilván erre mondja a költő, hogy „Szürke minden elmélet, de zöld az élet aranyfája!

(mars.)

Szekérlámpák,
rázmák, szitik, passzirozók, fagyla gépek
Nagy vasüzletében
Csapó 77. kanyarsarok.

Irógép
teljesen kifogástalan, strapabiró, „Ideál" márka
eladó.
esetleg bérbe kiadó hosszabb időre. Érdek ődni a Debreceni Ujság kiadóhivatalában lehet.

A debreceni tábla elitélt egy vásári körhintást

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Megirta a Debreceni Ujság, hogy a törvényszék Pentaller Béla körhintatulajdonost nemrégiben száz pengő pénzbüntetésre itélte gondatlanságból okozott sulyos testi sértés vétsége miatt. Még 1928-ban történt egy augusztusi debreceni nagyvásár alkalmával, hogy Pentaller hatósági engedéllyel körhintát állitott fel, ami a vásári közönség részéről igen nagy érdeklődésnek örvendett. Augusztus 12-én délután felszállott a hintára egy Szilágyi Eszter nevü fiatal leány és a hinta már javában forgott, amikor a leány mellé felugrott egy fiatalember is. Ebben a pillanatban a hinta alsó deszka alapja hatalmas recsegéssel ketté vált. Szilágyi Eszter kizuhant a kocsiból és a szét nyilt deszkák közötti résen a hinta alsó gerendázata alá került. Hamarosan észrevették a szerencsétlenséget, de mire a hinta megállott, Szilágyi Esztert csaknem eszméletlen állapotban huzták ki a gerendák alól.

Megállapitották, hogy a balesetért a körhintatulajdonost terheli a felelősség. Pentaller Béla a törvényszék itélete ellen felebbezett s a debreceni tábla Kulin tanácsa szerdán délelött foglalkozott az üggyel és a törvényszék itéletét helybenhagyta.

Bika bérházban
négy szobás utcai lakás kiadó.

VARRÓGÉP
SINGER VARRÓGÉPEK SINGER
JAVITÁS
SZAKSZERÜEN
ÉS GYORSAN.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Piac-utca 79. szám.

Halálos gutaütést kapott a hőségtől a zsibogón egy asszony

(A D. U. tudósitójától.)

Szerdán délelött a debreceni zsibvásárban árult Nagy Sándorné ötvennyolc éves Homok utcai asszony. Az erős napsütésben egész a déli órákig kint ácsorgott a zsibogón. Délfelé hevs fejfájdalmakat s szédülési rohamok kezdték gyötörni. Az ötvennyolc éves asszony még hazavánszorgott a zsibogóról Homok utcai lakására s ott fájdalomcsillapitó szert vett be, de pár perc mulva elvesztette eszméletét és összecsuklott.

Hozzátartozói a mentőkért telefonáltak, akik azonnal kiszállitották a belgyógyászati klinikára. Az orvosok rögtön megállapitották, hogy napszurásból kifolyólag szivbénulás állott be nála. A nagy vérnyomás miatt egy liter vért lecsapoltak a hógutát kapott asszonyból, segitem azonban már nem lehetett rajta. Két órai szenvedés után délután öt órakor meghalt.

Feljelentette volt kedvesét magzatelhajtás miatt egy fegyházból kiszabadult bosszuálló dorogi legény

A csendőrök tettenérték a leányt és a szülésznőt s megakadályozták a tiltott mütétet

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Igen érdekes bünügyben tartott főtárgyalást szerdán délelött a debreceni törvényszék dr Serly Jenő elnöklete alatt müködő büntető tanácsa. Kovács Ilona, Fehérvári Márta és özv. Szabó Sándorné voltak a vádlottak.

Kovács Ilona hajdudorogi fiatal leány hosszabb ideig bizalmas viszonyban volt Petrus János cipészsegéddel, akitől három évvel ezelött gyermeke is született. A kis gyerek már betöltötte az első esztendejét, amikor Petrus Jánost a törvényszék betöréses lopásért két évi fegyházbüntetésre itélte. Ugylátszik Kovács Ilona álhatatlan volt a szerelemben, mert nem tudta ki várni kedvese szabadulását és ujabb udvarló után nézett. Ez az uj ismeretség szintén következményekkel járt. Amikor Kovács Ilonának tudomására jutott, hogy áldott állapotba került, a debreceni ügyészség vádirata szerint elment egy barátnőjéhez, Fehérvári Mártához, aki azt tanácsolta, hogy kérje özv. Szabó Sándorné szülésznő közremüködését, aki majd megsztabaditja az ujabb áldástól. Kovács Ilona erre öt pengőt és egy selyem harisnyát vett magához s ezzel felfegyverkezve elment Szabónéhoz, aki egyébként már megismerkedett korábban a Márianosztrai viszonyokkal.

A vádirat szerint Szabóné müszerei segitségével közrejátszott a magzatelhajtás büncselekményének elkövetésében, s ezért összesen harminc pengőt és az emlitett selyem harisnyát kapta jutalmul. Amikor Kovács Ilona másodszor jelent meg Szabónénál, hogy müködését befejezze, pár pillanat mulva tetten érték őket a dorogi csendőrök, akik mindkettőjüket őrizetbe vették.

A szerdai főtárgyaláson Kovács Ilona és Szabóné is tagadták, hogy tiltott mütétett hajtottak volna végre, Fehérvári Márta pedig nem adott tanácsot Kovács Ilonának arra nézve, hogy kihez forduljon segitségért.

Szabóné a lánnyal együtt azt állitotta, hogy a harminc pengőt előlegképen kapta arra az időre, amikor majd a szülésznő Kovács Ilonát ápolni és kezelni fogja. A csendőrök rajtaütése idején ő nem végzett mütétet, hanem csak megvizsgálta a leányt, hogy áldott állapotban van-e.

Az első tanu Petrus János dorogi susztersegéd volt, aki elsőször volt bensőbb barátságban a vádlott leánnyal. Ő volt az, aki Kovács Ilonát magzatelhajtás miatt a csendőröknél feljelentette. A tárgyaláson elmondotta, hogy a leánytól tudja, miszerint ez Szabónénál járt, ahol a vádszerinti büntényt elkövették.

Dr Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő terjesztette elő ezután szakvéleményét, ami jórészben igazolta a vádat, majd a királyi ügyész Fehérvári Mártával szemben elejtette a vádat, a másik két vádlottnak pedig bünösségét kérte megállapitani. A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az itéletet, amelyszerint a törvényszék Kovács Ilonát és özvegy Szabó Sándornét magzatelhajtás kisérlete vétségében mondotta ki bünösnek és Kovács Ilonát 15 napi, özvegy Szabó Sándornét pedig háromhónapi fogházbüntetésre itélte. Az ügyész az itélet ellen felebbezett, a vádlottak megnyugodtak.

A fiatal leányasszony a főtárgyaláson karján a hathetes csecsemővel jelent meg, merthiszen a csendőrök közbelépése folytán a magzatelhajtás nem sikerült és a gyerek megszületett. Az elitélt leány az itélet kihirdetése után saját kivánságára gyermekével együtt kezdte meg fogházbüntetésének kitöltését.

Előkelő holland vendég Debrecenben

Pár nap óta előkelő holland vendége van Debrecennek. *I. J. Hämskeerk* volt hollandiai országgyülési képviselő, a központi államkassza igazgatója, aki a világháborubau hősi halált halt Szücs Gusztáv debreceni házipénztári ellenőr fiának neveltetését elvállalta, a Szücs-család meglátogatására Debrecenbe érkezett. Hämskeerk édesapja a mult század hatvanas éveiben Hollandia miniszterelnöke volt, testvérbátyja pedig később belügyminiszter. A nemes szivü holland ur, aki teljesen önzetlenül neveltetti Szücs Gusztáv árváját, — hiszen magának is több gyermeke és sok unokája van, — kedden megtekintette a Hortobágyot dr tokaji Oláh Béla, a város idegenforgalmi referensének társaságában.

I. J. Hämskeerk megigérte, hogy Hollandiába való visszatérte után cikkeket fog irni a hollandiai lapokba a magyar igazság védelmében.

TÁRCA

A két Apafi fejedelem sirja

A kolozsvári Farkas utcai református templom fekete repedezett romfala körül állványok vannak néhány nap óta. Az idő a hatalmas kőkockákat is kikezdte. A renoválás tovább már nem volt halasztható. És lehet, hogy ha a munkát befejezték, arra is sor fog kerülni, hogy az ódon templom kriptájában, vagy ha nagyobbban tervre is fog telni, a templom piacán, diszes márvány szarkofágok alatt elhelyezzék annak a két erdélyi fejedelemnek a hamvait, akik már husz év óta, ideiglenes temetkező helyen, a Magyar utcai református templom muzeális szobájában pihennek.

A hivatalos egyházi körökön kivül jóformán senki sem tudta Kolozsváron, hogy I. és II. Apafi Mihály, a hitvesével együtt már husz óta a kétágu templom levéltári terméből nyiló szobában alussza örök álmát.

A két Apafi és hitveseik két bronzkoporsóba vannak temetve. A koporsókat faládákba helyezték el a „kétágu" templom „perselyében". A templom perselyében a katedra mögött van egy tágas, muzeális célokra berendezett szoba. Az egyházközség régi jegyzőkönyve, más irásai, régi úrasztali teritője és használatból kikerült kegyszerei között pihen a két, körülbelül két méter hosszu faláda. Ezekben a ládákban van a két bronzkoporsó, amelyek közül az egyikben I. Apafi Mihály nyugszik hitvesével, Bornemissza Annával, a másikban II. Apafi Mihály alusza örök álmát felesége oldalán. A ládák kulcsát a református egyházközségen őrzik.

A kriptául szolgáló szoba előtere egy hasonló nagyságu másik terem. Ebben a teremben az egyházkerületi levéltár régi anyaga van elhelyezve.

A koporsókat 1909. november hó 28-án szállitották el a kükülömegyei Almakerék község szász templomából Kolozsvárra. Annak idején az volt a terv, hogy a két erdélyi fejedelem koporsóját diszes márványszarkofágok alatt a Farkas utcai református templom hajójában fogják elhelyezni. A Magyar Országos Müemlékek bizottsága már a részletes tervet is kidolgozta. De a terv kivitelére és a szarkofágok fölállitására nem került sor. A kultuszminiszternek nem volt módjában folyósitani a szükséges pénzt. A nagy pompájunak tervezett temetkezés igy egyik esztendőről a másikra halasztódott. Amikor elkövetkezett 1914. A világháboru kitört. A nemzetek ebben az időben nem törődhettek multjuk legfényesebb korszakaival sem. Minden erőt és pénzt, minden érdeklődést lefoglalt a maga számára a jelen tragikus történelme.

Erdetileg 1909-ben a Farkas utcai templom kriptájában helyezték el ideiglenesen a két koporsót. Az épület akkori restaurálása alatt, 1916-ban szállitották át az Apafiak hamvait a „kétágu" tempomba, — amelynek akkorban Barabás Samu országgyülési képviselő, kabai lelkész volt a lelkipásztora, — azzal a szándékkal, hogy nyugalmas időben, a gondos és pompás terv szerint országos ünnep keretében, méltó disszel történhetik meg a szarkofágok felállitása.

De amint tudjuk, a nyugalmas idők csak nem akartak elkövetkezni. Jött az impériumváltozás. És vele az erdélyi magyar egyházak sulyos esztendőinek egész sora. Az egyházak vagyona leapadt, minden külső támogatás megszünt. Az államsegély nélküli, küzdelmes időkben, nyomasztó gazdasági küzdelmek között gondolni sem igen lehetett rá, hogy az áhitatos célu, de költséges problémát megoldhassa.

A magyarság előtt nem kell ismertetni az Apafiak korának jelentőségét. Koporsójuk fölött az erdélyi fejedelemség eszméjének glóriája világit. I. Apafi Mihály szinte személytelen kormányzása néhány nagy erdélyi politikus vas relifjét engedte kibontakozni. II. Apafi Mhály pedig (Erdély történelmének kutatói szerint anyjára ütött, a nagynevü Bornemissza Annára), jelentékeny uralkodó lehetett volna, ha megválasztása után valóban beléülhetett volna a fejedelmi székbe. Ha a kikerülhetetlen kényszerüség nem iratja alá vele a „Diploma Leopoldinum"-ot, amely Erdélyt a Habsburgok országlása alá juttatta.

Nem lehet azt mondani, hogy a „nyugalmas idők" most már elérkeztek volna. Az erdélyi református egyház ma is a legviszontagságosabb körülmények közt birkózik sorsával. De a kegyeletes érzés, amely a két Apafi porhüvelyének méltó elhelyezését parancsolja, egyre elevenebbé teszi a problémát.

Sajnos, ma még inkább lánes pénz márvány szarkofágokra, mint annak idején. És ha Erdély magyarságának áldozatkészsége nem tesz csudát, akkor a két erdélyi fejedelemnek uj nyughelyén való elhelyezése inkább a magyar szivek bensőséges ünnepe lesz, mint pompás és drága temetkezés.

Amint illetékes helyen hallottuk, már az egyik legközelebbi egyházkerületi közgyülésen, vagy zsinati gyülésen sor fog kerülni a probléma részletesebb megvitatására. És akkor, az eddigi terv szerint, át fogják vinni a koporsókat a Magyar utcából a Farkas utcai templomba, hogy az ősi épület földalatti kriptájában örök és immár háboritatlan nyugalmat leljenek Erdély és a református egyház többi nagyemlékü halottjai között.

Ha a koporsók átszállitása megtörténik, a fejedelmek barátokon, ellenségeken és kortársakon kivül közeli rokonokra is fognak találni a kriptában. Ez a templom már hajdan is temetkező helye volt az Apafiaknak. Két Apafi gyermek régóta ott pihen a kriptában. És az Apafi család cimere is ott van a Farkas utcai templom piacán, a katedrával szemben, a jobboldali padsor fölött. Aranyozott, ezüst lap az Apafiak cimere. A szőlőgerizdekkel ékesitett paizsban karddal átszurt czüstsisak.

H.

Cukrászda áthelyezés! Jost cukrászdáját julius 20-án **Piac-utc 61. sz.** (Fischer-ház) helyezte át.

Kosárba csomagolták és mint diplomáciai küldeményt Moszkvába küldték Kutjepov tábornok holttestét

Fantasztikus uj részletek a tábornok meggyilkolásáról

Páris, julius 30.

A *Poslednija Novosti* cimü orosz lapban uj, eddig ismeretlen részletek jelentek meg Kutjepov tábornok tizotazos eltünéséről. A lap szerint a tábornoknak titkos összeköttetései voltak a vörös hadsereg megbizottaival, akiktől állandóan információkat kapott a szovjet helyzetéről. Ezeket az információkat ő az antibolsevista mozgalom részére igen előnyösen tudta felhasználni.

A vörös hadsereg párisi ügynökei között azonban akadtak szovjet-detektivek is, akik elhatározták, hogy Kutjepov tábornokot ártalmatlanná fogják tenni. A szovjet legfelsőbb urainak beleegyezésével kezdődött meg a Kutjepov elleni hajsza. A vörös hadsereg áruló ügynökei ismét fel akarták keresni Kutjepovot, hogy ujabb katonai titkokat áruljanak el, amikor erről a szovjet detektivjei tudomást szereztek. Január 26-án Kutjepov elment hazulról és már várta egy autó, hogy a megbeszélés értelmében az autóban ülő kémek elmondják az adatokat. Kutjepov beült az autóba, amely szédületes gyorsasággal száguldott tova. Csak a kocsiban vették észre, hogy szovjetorosz rendőrökkel ül együtt.

Az egyik detektiv bóditószerrel beitatott kendőt szoritott a tábornok arcára, aki elvesztette eszméletét. — Arra számitottak, hogy őt is kivallatják, de a narkotikum mennyisége igen sok volt és Kutjepov tábornok meghalt. A szovjetdetekitivek tanyájukra vitték Kutjepov holttestét és egy kosárba helyezték.

Ezt a kosarat aztán mint diplomáciai küldeményt adták fel Moszkvába. A moszkvai krematóriumban égették el a Poslednija Novosti szerint Kutjepov tábornok holttestét. — Ezeket a részleteket Burcew, a cikk iróia egy szemtanutól tudta meg, aki résztvett Moszkvában a tábornok holtteste elégetésénél.

Egy város lakosságának hadgyakorlata a gáztámadás elleni védekezés tanulmányozására

Dijon, julius 30.

Dijon városában és környékén tegnap érdekes hadgyakorlatot folytattak, amelynek rendeltetése az volt, hogy megállapitsák, miképen védekezhetik a város arra az esetre, ha gyujtogató és gázterjesztő bombákkal felszerelt repülőgépek támadnák meg nappal vagy éjszaka.

A gyakorlatba a polgári hatóságokat is bevonták. Nappal a kelet felől érkező repülőgépeket a város határában elhelyezett hallgatókészülékek idejében jelezték, ugyhogy a védőközegek nyomban működésbe léphettek.

Éjjel fényszórók akadályozták meg a repülőgépek közelebbjutását.

A városban a riasztójelekre mindenki világosságot eloltottak. A gázálarccal ellátott tüzoltók és rendőrök többizben kivonultak azokra a pontokra, ahonnan feltevésük szerint tüzeket vagy zavargásokat jeleztek. A lakosság számára egyes pincékben jelöltek ki buvóhelyeket.

Amerika magyarjai szobrot emelnek Battonyán Verhovay Gyula emlékének

Az Unio területéről érkező Szent Imre-zarándokok Verhovay sirját is felkeresik

Newyork, julius 30.

Mint ismeretes, a magyar fajvédelmi gondolat s antiszemita világnézet úttörő harcosa *Verhovay* Gyula, aki *Istóczy* Győző el- *Zimányi* Mihállyal együtt elsőnek mutatott rá a Galiciából jövő népveszedelemre, a mult század nyolcvanas éveiben Amerikába is elkátogatott, hogy az ottani magyarságot elveinek megnyerje. Amerikában való agitációja teljes sikerrel járt s felhivására amerikai véreink segélyegyletet alapitottak saját céljaikra. Nagyrabecsülésük kifejezéseképen a segélyegyletet Verhovay nevéről nevezték el. Ez az egyesület néhány évtized leforgása alatt legtekintélyesebb ilynemü intézménye lett az ujvilágban élő magyaroknak. Ma már minden amerikai magyar tagja a Verhovay Egyletnek, amely *épolyan összegü költségvetéssel dolgozik, mint a csonkamagyarországi Társadalombiztositó Intézet.* Méreteire jellemző, hogy többmillió dollár alaptőkével rendelkezik s minden számottevő amerikai városban fiókintézete és külön napilapot tart fenn. Közel százezrekre tehető azoknak a száma, akiket az egyesület eddig segélyzésben részesitett.

Verhovay Gyula, aki megtestesülése volt az igazi magyar lángelmének, tudvalevőleg nagyon szegényes körülmények között halt meg s ugyancsak ilyen körülmények között temették el Battonyától mintegy nyolc-kilenc kilométerre. Emlékezetét egyszerü fakereszt hirdeti, holott megérdemelné, hogy sirja a magyar fajvédelmi gondolat egyik zarándokhelye legyen. Hiszen minden ugy történt, amint ő ötven-hatvan év előtt megjövendölte: megjósolta a világháborut, a hadseregcsalók fellépését, sőt az októberi patkányláz adást és az azt követő galiciai diktaturát is megjövendölte Magyarország feldarabolásával együtt.

Az amerikai magyarság, élén a Verhovay Egyesülettel, elhatározta, hogy a Szent Imre-év alkalmából Csonkamagyarországra induló zarándokok *egyik százötven tagu csoportját* elküldi Battonyára, hogy Verhovay sirjánál hitet tegyen a fajvédelmi gondolat igazsága mellett. A Verhovay Egyesület vezetősége azt is elhatározta, hogy a nagy magyar politikusnak diszes kivitelü szobormüvet állit Battonyán, vagy a sirnál. Az emlékmüre már megkezdődött az adakozás és ugyanakkor Battonyán is megalakult a Verhovay Emlékünnepély Bizottság, mely minden előkészületet megtett az ünnepség impozánssá tételére. A Verhovay-ünnepély rendezésébe az Ébredő Magyarok Egyesülete is bekapcsolódik.

Hatvan millió fontos örökségért pert inditott harminc londoni család

Körülbelül harminc angol család, nagyobbrészt földhözragadt szegény ember igényt tart az ugynevezett „Angell"-ingatlanokra, amelyeken Londonnak több déli negyede (Lambertthtól Croydonig) épült; mai forgalmi értéküket körülbelül hatvanmillió fontra becsülik. Igényüket arra alapitják, hogy ők a közvetlen leszármazottjai a terület első kimutatható tulajdonosának, Lady Angellnek, akinek érvénytelen végrendelettel szétforgácsolta a birtokot. Az igénylők nemrég Bristolban szervezkedtek, bizottságot választottak a szükséges okiratok megszerzésére s a mostani birtokosok ellen a bíróság előtt szándékoznak érvényesiteni igényüket.

A követelésnek némi romantikus izt ad az a babona, hogy a telkek tulajdonához állitólag átok füződik. Lady Angell ugyanis vagyonát John Stockwell hirhedt vérengző tengeri rabló ajándékának köszönheti. Stockwell, a hagyomány szerint elraboltа parancsnokának, a legendás hirü Kidd kapitánynak negyedmillió fontra becsült kincseit s abból gazdagon megajándékozta barátnőjét, lady Angellt. Unokája John Angell később Kanadába vándorolt, ahol a rabló kincseinek maradékát állitólag Gardiner szigetén elásta.

Ha a követelés tényleg pörre kerülne, bizonyára felfogják vetni John Stockwell történetét és az eredeti birtokszerzés jogtalanságát.

Ausztriában óriási mértékben megerősödött a keresztényszociálista mozgalom

Egy év alatt közel kuszonkilencezer tagot vesztettek el a szociáldemekraták

Bécs, julius.

Az osztrák szociáldemokrata szakszervezetek most megjelent évkönyve kénytelen-kelletlen beismeri azt a különben jól ismert tényt, hogy az elmult esztendőben 28.891 tagot vesztettek a vörös szakszervezetek.

Ez a veszteség tulnyomórészt a nagy ipari szervezetekre esik: A fémmunkások szövetségének vesztesége 5561 tag, a textilmunkásoké 3246, a kereskedelmi és szállitómunkásoké 2524, a kereskedelmi alkalmazottak 2243, a közüzemi munkások 1894, a famunkások 1873, a technikai unió 1392, a katinaszövetség 1766, az épitőmunkások pedig 1211 tagot veszitettek az 1928 decemberi állapothoz mérten. A szociáldemokraták a szervezett munkások számának ezt az erős csökkenését három okkal próbálják megmagyarázni: Az aggkori biztositást élvezőknek a szakszervezetekből való kiválásával, a kivándorlással és az 1929-iki gazdasági válság kiélezodésével. Am ezek az argumentumok nem állanak helyt.

A szociáldemokrata szakszervezetekben ezt a veszteséget a keresztény szakszervezetek taglétszámának feltünő emelkedése magyarázza.

Ugyanabban a gazdasági helyzetben, amikor a szociáldemokraták tagokat vesztettek, a keresztény szellemben megszervezett munkások uj tagokat nyertek, amit legnyomósabban a következő számok bizonyitanak: 1928 január elsején a szociáldemokrata szakszervezeti tagok az osztrák szervezett munkásoknak 80.2 százalékát tették, a keresztény szakszervezetekre viszont csak 8.19 százalék esett. 1929 január elsején a szociáldemokrata szakszervezetek tagjainak száma az osztrák szervezettmunkások 76.6 8százalékára csökkent, a keresztény szakszervezetek tagjainak száma pedig 10.11 százalékra növekedett. 1930 január elsején pedig ez az arányszám már akként fest, hogy a szociáldemokraták száma 75.4, a keresztényszociálistáké 11 százalék. Tárgyilagos és elfogulatlan becslés szerint a keresztény szakszervezetek tagjainak száma az elmult hónapokban megint emelkedett: Ma körülbelül 14.5 százalékát teszik Ausztria szervezett munkásságának ami azt bizonyitja, hogy a keresztényszociálista szakszervezeti mozgalom a szociáldemokraták rovására fejlödik.

A legjobbat a legjutányosabban kapja!

Legujabb divatu **Fürdőruhák** és **Frottirkelmék** eredeti Jantzen-trikók.

Alapitási év: **1831.**

Kardos László
Debrecen, Kossuth-utca 9. sz.

Egyszeri összehasonlitás meggyőzi!!

ARANY BIKA GŐZ és KÁDFÜRDŐ REGGEL 6-TOL ESTE 6-IG NYITVA! OLCSÓ ÁRAK! ELSŐRENDŰ PEDIKŰR

Járványos gyermekbénulásban meghalt egy kislány Köröstarcsán

Békéscsaba, julius 30.

A ritkaságszámbamenő, legveszedelmesebb gyermekbetegség, a gyermekbénulás, amely Magyarországon csak elvétve szokott jelentkezni, most Békésmegyében, Köröstarcsán ütötte fejét és már áldozatot is kivánt.

Az áldozat Martin Judit 9 éves békési leány, aki Köröstarcsán ismerőseinél tartózkodott és ott betegedett meg. Állapota annyira rosszabbodott, hogy beszállitották a békéscsabai közkórházba, ahol ápolás alá vették és megállapitották, hogy a kislány rosszullétét járványos gyermekbénulás okozta. A leggondosabb ápolás is hiábavalónak bizonyult, mert a kisleány egyre rosszabbul lett és hétfőn délben kiszenvedett.

A járványos gyermekbénulási haláleset nagy feltünést keltett.

A vasalógép összeégette egy munkásleány kezét a Hrabéczy-féle kelmefestő gyárban

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A Széchenyi-utca 42. szám alatt lévő Hrabéczy-féle kelmefestő- és vegytisztitó gyárban sulyos szerencsétlenség érte Kiss Erzsébet 18 éves munkásleányt. A fiatal leány a villanyvasalógépnél dolgozott. Mikor a vasalásra néki átadott ruhákat egymásután a forró vasalóhenger alá tette, a gép a kezét elkapta. A tüzes henger végig gördült a szerencsétlen lány jobb kezefején s azt valósággal összeégette. Azonkivül a gép össze is zúzta a jobbkezén az ujjakat.

A sulyos balesetről azonnal értesitették a mentőket, akik kocsival nyomban kiszálltak a helyszinre és első segélyben részesitették Kiss Erzsébetet. Majd sérüléseivel kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol gondos orvosi gyógykezelés alá vették.

A rendőrségnek is bejelentették a balesetet Mint minden üzemi balesetnél, ugy Kiss Erzsébet ügyében is megindította a rendőrség a nyomozást annak kideritése végett, hogy a baleset miatt terhel-e valakit gondatlanság. Az eddigi adatok szerint kizárólag Kiss Erzsébet vigyázatlansága okozta azt, hogy jobbkeze a vasalógép hengere alá került s sulyosan megégett.

A lengyel királyok városában

Krakó, a lengyel nemzeti Mekka — Német kultura vezet mindenfelé — Királyok sirboltja, ahol Lengyelország két legnagyobb költője is örök álmát alussza — Koszciuszkó és Bem szabadságharca is innen indult ki A mai Krakó

Krakó, (julius hó.) Krakó a lengyel nemzeti Mekka. De kezdetben olyan benyomást tesz az emberre, mint valamely nagyobb vidéki német, vagy még inkább osztrák város. A német nyelvvel boldogul az ember szinte mindenhol. Állomáson, postán, közuti kocsikon kedves bécsies németséggel válaszolnak, ha az ember németül kérdez valamit. Az egyeskocsik, melyeket itt még mindig igen nagy számban lehet látni, pontosan olyanok, mint a régi bécsi fiáker. Kávéházak is nagy számban láthatók az ismert bécs—budapesti mintára. Az osztrák uralomnak ezek a maradványai azonban csak felületesen határozzák meg a város szinét. Krakó, mely Lengyelország felosztása után, semleges szabadállam lett, csak mintegy hét évtizeden át tartozott Habsburg-monarchiához.

A német kultur-réteg

De hogyha a szép belvárosból a régi negyedek középkori jellegü utcáira és tereire sétálunk, ahol csak szegény zsidók és katholikus szerzetesek laknak, egy még mélyebbre hatolt német kultur-rétegre bukkanunk. A nagyszámu gothikus templom a német-sziléziai városoknak és főleg Nürnbergnek épitészetére emlékeztet. Régi, négy-ötszáz éves polgári házak olyanok, mintha Nürnbergből ültették volna ide at. A gyönyörü Mária-templomban pedig Nürnberg egyik legnagyobb szobrászának, az itt hosszabb ideig élő Veit Stossnak két mestermüvét lehet látni. Más templomokban a XVI. század két legnagyobb német müvészének, az ugyancsak nürnbergi Hans Dürernek és Peter Vischernek, a szobrásznak müvei láthatók. A középkori Krakót homályos szláv kezdetekből német polgárság fejlesztette gazdag kereskedelmi várossá, mely gazdaságilag uralkodott a Nyugatról Keleteurópa és a Fekete-tenger felé vezető uton. A Mária-templom Veit Stoss idején, egészen 1537-ig német katholikusok kezében volt. De a német polgárság uralma a városban a lengyel király és a német patriciusok közötti véres harc után, már a XIV. század utolsó évtizedében véget ért. Azóta Varsó régi német patriciusai is teljesen belé olvadtak a tulnyomóan lengyel környezetbe. A Mohrsteinokból Morstin grófok lettek, akik a lengyel történelemnek sok kiváló egyéniséget, köztük több költőt is szolgáltattak. A többi német patricius familiák szintén mint lengyel arisztokrata családok élnek tovább.

A királyi vár

Utunk a középkori utacskákból fölfelé vezet, a régi királyi vár felé, mely magasan a Visztula felett uralkodik az egész városon. Ebből a városból irányitottak hosszu időn át egy nagy mozgalmat, mely néha Kievet és Kovnót is magába foglalta. A vártemplom kriptájában egymás mellett nyugosznak német és olasz uvészek által készitett siremlékek alatt a lengyel királyok. Itt nyugszik Nagy Kázmér, aki békét teremtett a németséggel. Itt van Jogello Vládiszláv, aki Litvániát Lengyelországhoz csatolta és Tannenberg mellett, — ugyanott, ahol Hindenburg semmisitett meg egy orosz hadsereget, hatalmas győzelmet aratott a német lovagrend tölött. Mellette hitvestársa, Szent Hedvig, Nagy Lajos királyunk leánya. Itt nyugosznak a svéd Vásák, akik Lengyelországot bekebelezték a svéd örökségi háborúba és itt lehet látni a többi lengyel királyok sirját is, köztük a legnagyobbét, a magyar Báthory Istvánét. És a királyok mellé helyezte el a lengyel nép két legnagyobb költőjét, Mickievicznek és Hovácknak hamvait is, akik az orosz szolgaság idején szellemi vezetői, prófétái voltak népünknek és a nemzeti egység mártirkoszoruját viselték fejükön a zsarnokság ellen vivott küzdelemben. A világ egyetlen népe sem tisztelte meg inkább nagy költőit, mint a lengyelek, akik királyaik sirboltjában helyezték őket örök nyugalomra.

Ahol Kopernikus tanult

A királyi vár egykori lakosztályaiban, melyek egy nagyszerü lovastornára készült udvar körül helyezkednek el, ma képgyüjtemény van mintaszerüen elhelyezve régi mesterek müveiből. A királyi vár épülete is erősen emlékeztet az egykoru német királyi palotákra. És ugyanugy német érdekek ébrednek föl bennük a közel levő Jagelló-egyetem ősi épületének megtekintésénél. Itt tanult Kopernikus, akinek nemzetisége fölött heves vita folyt német és lengyel tudósok között. És a lengyel álláspontot leghevesebben egyik krakói tudós képviselte, aki a nem épen lengyelesen hangzó Birkenmaier névre hallgatott.

A hanyatlás kora

Középeurópa kereskedelmi életének a XVI. század végén kezdődő dekadenciájával Krakó gazdasági jelentőségével együtt, elvesztette politikai jelentőségét is az inkább központban fekvő Varsó javára. Csendes püspöki székhely és főiskolai város lett belőle egészen Lengyelország felosztásáig, mely a legnagyobb nemzeti erőket eltávolította Varsóból. Krakóból indult el harcaira az amerikai eszméktől hevitett Koszciuszko tábornok, hogy a hősi Bem tábornokkal együtt felszabditsa hazáját a cári uralom zsarnoksága alól. És Krakóban akkor is szabadabb légkör uralkodott, mikor a fölkelések leverése után, a krakói szabadállamot hozzácsatolták az osztrák koronatartományokhoz. A galíciai önkormányzat keretében között a lengyel uralkodó osztály Krakóból vezette a nemzeti kultura megőrzésére irányuló mozgalmat.

Az ujra felvirágzó egyetem mellé az ősi Krakó most megkapta a lengyel tudományos akadémiát is, mely mindmáig a lengyel kulturális munka élén áll. Lengyelország vezető müvészi akadémiája is Krakóban van. A nemzeti muzeum, mely szép renaissance-épületében alig tudja elhelyezni gazdag kincseit, szintén nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a lengyel királyok városából igazi kultur-centrumot csináljon.

Krakó a lengyel ujságirás központja

A háboru előtt Krakó bizonyos tekintetben a lengyel irodalom központja is volt. Innen került ki az ujabb lengyel müvészi irás talán legnagyobb egyénisége, a pár év előtt elhunyt Reymont is. Az uj Lengyelországban természetesen elvesztette Krakótól legjobb erőit a rohamosan fejlődő Varsó. Érzik ez különösen a színházakban, melyek most nagyon legyöngültek s amelyek a régi Krakóban kitünőek voltak. A nemes irodalmiság verete azonban még megérzik Krakó irodalmi életén, különösen az ujságiráson, mely itten ma is a legmagasabb nivón áll egész Lengyelországban. A konzervativ Czas olyan magas szinten áll ma is, amilyent egyetlen varsói ujság sem ér el. A lengyel közönség ezt méltatja is, mert a krakói lapok jóval inkább el vannak terjedve, mint a varsóiak.

Krakó 1914-ben még egyszer vezetőt adott a lengyelségnek. Innen indult ki légionistái élén Pilsudszki Oroszország elleni harcára. Ma Varsóból irányitja a lengyel népet és igy az ország sulypontja, mely egy pillanatra ezuttal is Krakóba került, ujra az élénkebb és merészebb modern fejlődésü Varsóba helyeződött át.

Helyszini szemlét rendelt el a debreceni törvényszék egy Piac-utcai autókarambol ügyében

Sulyos autókarambol történt a mult év december negyedikén reggel a Piac és Hunyadi-utca torkolatánál. Egy autó, amelynek a vezetője Kuk György volt, összeütközött egy másik gépkocsival, amelyben Pauchly Béla igazgató és Ganofszky Lajos magántisztviselő ültek s amelyiket ifju Kabai János sofför vezette. Az összeütközés olyan heves volt, hogy Kuk György autójának alváza egészen elhajolt, mig a Pauchliék autójáról az egész motorház lezuhant és Pauchly Béla az összeütközés következtében ugy belevágta a fejét az autó első ülésének vaskarjába, hogy a homlokán csontig hatoló erősen vérző sebet kapott. A két sofför gondatlanságból okozott sulyos testi sértéssel vádolva került szerdán délelőtt a debreceni törvényszék dr Serly Jenő büntetőtanácsa elé.

A főtárgyaláson Kuk György azt vallotta, hogy ő a Hunyadi-utca jobboldalán állott a gépével n csak akkor vette észre a körülbelül hetven kilométeres sebességgel rohanó másik autót, amikor az már neki rohant a kocsijának. A másik vádlott, Kabai János azt adta elő, hogy legfeljebb a megengedett harminc kilométeres sebességgel haladt a Hunyadi-utca felé s a Piac-utca 89. számu ház kapuja alól ebben a pillanatban gördült ki Kuk György autója. Fékezni már lehetetlen volt annyival is inkább, mert a kigördülő autó sofförje nem nézett széjjel, hogy jön-e valamelyik oldalról gépkocsi s igy Kuk György autója elütötte az ő kocsijának első részét, amely teljesen tönkrement. Ezzel teljesen megegyező vallomást tett Pauchly Béla igazgató is, aki akkor az autó egyik utasa volt.

Tekintettel arra, hogy az egyes vallomások alapján a törvényszék nem látta teljesen tisztázottnak a karambol körülményeit, dr Serly Jenő tanácselnök, a királyi ügyész inditványára elnapolta a főtárgyalást és a helyszini szemle megtartása után ujabb főtárgyalást fog elrendelni.

Hirdessen a Debreceni Ujságban!

HIREK

1930 július 31. (csütörtök)
Prot. Ignác. Kath. Oszkár.

A gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Kigyó, Piac-u. 33. — Arany Angyal, Piac-u. 50. — Reménység, Csapó-u. 22. — Sas, Hatvan-u. 70. — Bocskay, Cegléd-u. 22. — Tisza, Péterfia-u. 76. — Szentháromság, Homokkert Szabó Kálmán-u. 14.

—

IDŐJÓSLÁS

Hazánk területére az éjszaka az óceáni levegő egy ujabb frontja hatolt be és az északnyugati vidékek nagymennyiségü csapadékot kaptak (Szombathely 30, Salgótarján 22, Kapuvár és Tata 18, Esztergom 17, Balassagyarmat 15 milliméter). A front lassan haladt előre, sőt a Nagy-Alföldig el sem jutott. Igy az ország déli és délkeleti részein sem eső, sem lehülés nem volt. Tegnap országszerte harminc-harminckét fok Celsius, hajnalban északon 15—18, az Alföldön 18—20, Pécsvidékén 21 Celsius körül váltakoztak a hőmérséklet szélső értékei.

Budapesten 30-án délben a hőmérséklet 22 fok Celsius.

Idójóslat: Változékony, helyi zivatarokra hajló idő.

— **Kiosztották a Szent Imre-kiállitás dijait.** Budapestről jelentik: A Szent Imre-kiállitás Ipolyi-diját Kisfaludy Strobl Zsigmond Madonna cimü szobra, a Vaszary-dijat pedig Szent-Istvány Gyula Szent Gellért a frakassal cimü müve nyerte.

— **A Debreceni Polgári Lövészegyesület** augusztus 9-én délután 6 órakor tartja évi rendes közgyülését a lövölde helyiségében.

— **Balesetek munka közben.** Putnoki Imre napszámos Nyil-utca 111. szám alatti lakost a Hatvan-utcai postapalota épitésénél sulyos baleset érte. Egy állványon dolgozott, ahol megcsuszott s ballábát egy vastartóba vágta. Bokáján zúzott sérüléseket ejtett. A mentők részesitették első segélyben. — Szerepi Ferenc debreceni kocsis, aki Rácz Mihály gazdálkodónál szolgál, gazdája ebesi tanyáján az elmult napon csöves tengerit rakott fel a szekérre. Munka közben nagy zsák kukoricával a hátán megcsuszott és elesett. A kocsis oly szerencsétlenül esett, hogy a jobblábát összezúzta. A községi orvos részesitette első segélyben. — Burai András debreceni kőmüvessegéd, Temető-utca 14. szám alatti lakos az elmult napon a Piac-utca 42. számu házban a pincelépcsőnél dolgozott. A malteros és nedves pincelépcsőn megcsuszott és leesett a pince előrészébe. Esés közben ballába feiét kificamitotta.

— **A „Szeretet" asztaltársaság összejövetele.** A „Szeretet" asztaltársaság csütörtökön este 8 órakor összejövetelt tart a Katholikus Otthonban.

— **Dr. Jakab Endre** szülésznőgyógyász szabadságáról hazaérkezett. Rendelését ujból megkezdte Piac-utca 34. szám alatt.

— **Háztulajdonosok közgyülése.** A debreceni Háztulajdonosok Egyesületének augusztus 3-án, vasárnap délután 2 órakor a városháza nagytermében tartandó rendkivüli közgyülésére a tagokat tisztelettel meghivja Biró Sándor ügyvezető elnök. Tárgy: a lakásfelszabaditás.

Beleszaladt a személyvonatba egy vezető nélkül elszabadult mozdony

Borzalmas katasztrófa a lembergi vasutvonalon

Varsó, julius 30.

A rzeszow—lembergi vasutvonalon kedden délután különös szerencsétlenség történt. Eddig még ismeretlen okból Rzeszow állomásról egyszerre csak megindult egy mozdony, amelyen sem mozdonyvezető, sem fütő nem volt. Az üres mozdony a lejtős pályán egyre veszedelmesebb gyorsasággal rohant Lemberg felé.

A vasuti személyzet között nagy pánik támadt. Azonnal értesitették az összes szomszédos állomásokat, hogy tartóztassák fel a mozdonyt. Ekkor azonban már késő volt s az elszabadult mozdony Lancut állomás közelében mintegy százkilométeres sebességgel belerohant egy szembejövő személyvonatba. A személyvonat mozdonya és első kocsijai izzé-porrá zuzódtak. Két utas meghalt, nyolcan sulyosan megsebesültek.

— *HOGYAN NEVEZIK ŐSZTŐL KEZDVE AZ EPILEPSZIÁT?* Mint ismeretes, a nyavalyatörésnek koreográfiai módosulásait évről-évre másképen szokták elnevezni. Egyszer „simi" a neve, máskor meg fox blues. Egy kis változtatás s a betegség szimptomái a régiben maradnak. Ősztől kezdve két uj epileptikus tünet kap polgárjogot. Egyik a fligbond, mely a repülőgép emelkedését utánozza. Lassu, ábrándos ficam. A másik a ribarette, amolyan fox-trott variáció saxofonon, timpani s triangli kiséretében. A ribarette-et Monsieur Roncours, egy kiöregedett párisi balettmester komponálta. Bocsássa meg a jó Isten neki.

— **Felhivás a budapesti Szent Imre-ünnepségekre utazókhoz.** Mint ismeretes, a Szent Imre 900 éves jubileumi bizottság Debrecen város idegenforgalmi referensét kérte fel a Debrecennel kapcsolatos jubileumi idegenforgalom intézésére. Ebből kifolyólag mindazok, akik a Budapesten rendezendő Szent Imre-ünnepélyekre, továbbá a Szent István-hétre a fővárosba szándékoznak utazni, jelentsék be azt dr. tokai Oláh Béla idegenforgalmi referensnél. Csoportos utazás esetén egészen különleges kedvezményeket biztositanak a Budapestre utazók számára.

— **Harmadára csökkent a lovak száma Budapesten.** A legujabb statisztikai kimutatás szerint 6253 ló van Budapesten. Három évvel ezelőtt, vagyis 1927-ben még 7715 ló szerepelt a nyilvántartásban, majdnem másfélezerrel több, mint az ideiben. A kommun bukása után, 1920-ban 11.928 volt a főváros lóállománya, több mint ezt megelőzően, 1918-ban. Igy 1921-ben 18.227 lovat irtak össze Budapesten. Alig husz év alatt tehát harmadára csökkent a lovak száma.

— Minden asszony legyen szép! A szépség, az elegáncia utáni vágy nem tévesztendő össze a hiusággal. Még a hiuság is, ha helyesen értelmezzük, nem vétek, hanem erény. Minden hölgynek kötelessége, hogy mindenkinek és önmagának is esztétikai élvezetet szolgáltasson, a maga és mások örömére, szépnek tünjön fel, a legszebb legyen. Ennek elérésénél a főszerepet a helyesen megválasztott, sikes toalett képezi. A világos, szindus simulékony anyagokból oly bájos eredeti modellek készülnek Laborfalvy Márkos Lujza divatszalonjában, — Rákóczi-utca 41. — hogy minden asszony és lány megtalálja egyéniségének a legmegfelelőbbet, amelyek a szőke, barna vagy fekete haju hölgyeket széppé, illetve szebbé téve, lehetővé teszik szépségüknek a legelőnyösebb keretet adni és nem csoda, ha sok hölgy titkos vágyát Laborfalvy toalett képezi.

— **Génlusz kis lexikon** egy kötetben nyujtja az összes tudást. Havi 2 pengős részletre bárki megvehető. Antalfy József könyvkereskedés. Prospektust ingyen küldünk. Szent Anna- és Varga-utca sarok. Telefon 6—12.

— **Lakatosmesterek figyelmébe.** A debreceni Ipartestület lakatos szakosztálya julius 31-én, csütörtökön este félnyolc órakor az ipartestület kistanácstermében rendkivül fontos ügyben ülést tart. A szakosztályi ülésre a tagok teljesszámu és pontos megjelenését ezuton kéri a szakosztály elnöksége.

— **A debreceni Vadásztársulat** ma délután 6 órakor tartja évi rendes közgyülését a városháza nagytanácstermében.

— **Dr. Vajda Lajos** tüdőbetegségek szakorvosa szabadságáról hazaérkezett. Rendelését Arany János-utca 2. szám alatt (Hungária épület) ujból megkezdte.

— **Bélyeggyüjtemények vétele, eladása, fényképészeti cikkek, Gevaert, Agfa, Hauff, Imperiál lemezek, másolások, aznap, szakszerü fototanács, tankönyves árjegyzék ingyen minden amateurnek Springer fotoüzletében**

—

RÁJÖTT

Kohnné kimegy a fürdőszobába és látja, hogy a férje fürdik.

— Mi az, hogy te fürdesz? — kérdi.

— Tudja Isten — feleli Kohn — ugy rámjött.

—

— **Vincze Elek ref. esperes ünneplése.** Lelkes ünnepség zajlott le a közelmult napokban Balatonkiliti községben, ahol Kálmán Jenő országgyülési képviselővel élükön a Külső Somogyi református egyház kerülethez tartozó 32 község lelkészei, tanitói és egyházi vezető férfiai ünnepelték Vincze Elek református esperest, abból az alkalomból, hogy immár tiz éve áll az egyházkerület élén. Szigeti Károly lápfői lelkész a lelkészek, tanitók és egyházi vezető férfiak nevében méltatta Vincze Elek esperesi müködését, biztositván őt megérdemelt szeretetükről és ragaszkodásukról, egyben hetvenkét levelü ezüst koszorut — mindegyik levelén egy-egy bevésett névvel — nyujtott át az ünnepeltnek. Ezután Kálmán Jenő országgyülési képviselő a somogymegyei reformátusok nevében üdvözölte a jubilánst, majd nejét, szül. Kovács Margitkát, mint a papnék és anyák mintaképét, mit az ünnepeltek meghatva köszöntek meg. — Ezután a megjelentek társas ebéden vettek részt.

— **Uj Idők** legelterjedtebb szépirodalmi hetilap. Szerkeszti Herczeg Ferenc. Uj előfizetők **ingyen** kapják az Uj Idők 300 oldalas **illemkodexét**. Még ma rendelje meg az Uj Időket P 6.40-ért a **Csáthy Ferenc** egyetemi könyvkereskedésben s azonnal ingyen megkapja az illemkódexet.

— **A gyomorfájás,** gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfoku eredés, rosz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcszin, kedvetlenség a természetes **„Ferenc József"** keserüvíz használata által sok esetben elmulnak. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar **Ferenc József** vizről, mert hatása megbizható és rendkivül enyhe. A **Ferenc József** viz kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

AKI MÁR RÉGEN VÁR

Az ügyvéd kiszól az előszobába: — Ki vár legrégebben önök közül? Válóperes: En doktor ur. Már két éve nős vagyok.

—

— **Autósok és motorosok közgyülése.** A debreceni autósok és motorosok csütörtökön este 9 órakor gyülést tartanak az Angol Királynő különtermében. A gyülésen érdekes bejelentések lesznek a vasárnapi versenyről és vitéz dr. Kiss József főtitkár ismerteti azokat az okokat, melyek miatt az augusztus 3-ra tervezett autóverseny elmarad.

—

NEM ENGED A FELESÉGEM

Biró: Mégis csak nagy vakmerőség kellett hozzá, hogy világos nappal merészelte elkövetni a rablást.

Vádlott: Tetszik tudni, biró ur, este nem enged el a feleségem hazulról.

—

— **Adományok Dienes Jánosné részére.** Tegnapi számunkban megirtuk, hogy Dienes Jánosné debreceni lakos, aki nem régen elvesztette férjét és nyolc gyermekével maradt özvegyen, nagy szegénységgel küzd. Fölhivjuk a nemesen érzőket, hogy pénzadományaikkal segitsék a jobb napokat látott s most nagy nyomorban élő Dienes Jánosnét és nyolc apró gyermekét. Cikkünkre szerdán N. N. 7.—, N. N. 1— és Gulyás Klára 1 pengőt küldött be szerkesztőségünkbe Dienes Jánosné részére, az adományokat ezuton nyugtázzuk.

—

Anyakönyvi hirek

Házasságok: Tóth Imre—Papp Teréz, Késselmann Lajos—Wunder Berta, Fancsovics György—Hajdu Margit, dr Friedmann Jenő—Schwarcz Ilona, Pánnyoki Béla—Barta Jolán, Schnek László—Lindenfeld Emma.

Születések: Madár Imre gazdálkodó leány: Irén, Józsa János kocsis, fiu: Miklós, Bogva János fm., leány: Mária, Berki Mihály máv. fékező, leány: Éva.

Halálozások: Dr. Havas Kálmánné izr. 51 éves, József kir. herceg u. 17., özv. Nuszbaum Ferencné izr. 58 éves, Barna u 5., Erdőd Julia ref. 2 hónapos izr., Emődi Jánosné ref. 67 éves Dömsödi u. 20., Dancsó János ref. 3 hónapos M.-pályi ut 9., Turi Józsefné ref. 61 éves, Uszó u. 23.

Üzlethelyiség

a Bika bérházban augusztus elsejére kiadó.

Strandfürdői melltartók

Ki-Wa-féle speciális kiállitásban **P 1.50**

Csipő füzők, reform füzők, egészségügyi haskötők a legolcsóbb árban

KISS és WACHA fűző és kesztyü üzeme Kossuth-u. 59. (Kandia sarok.)

HAJDUFOLD KOZGAZDASÁGA

Szerkeszti: Meisner Károly,
a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s.-főtitkára.

A boletta rendszer előnyei

Tagadhatatlan, hogy a boletta-rendszer bevezetésének vannak nehézségei, amelyeket csak a gyakorlat s az idő oszlathat el, viszont azonban meg van az a nagy előnye, hogy a gazdának a gabona piaci árán felül mázsánként 3 pengő többletbevételt biztosit, amivel adóját fedezheti, mig a piaci ár nemesak egyéb kiadására elegendő, de szerény polgári hasznot is nyujt. Igaz, hogy a gabonaárak jelenleg rendkivül alacsonyak, amihez talán némileg a boletta is hozzájárult, amint azonban az uj rendszert mindenki megismeri, a boletta nem fogja többé a piaci árakat károsan befolyásolni, aminthogy máris megkezdődött az árak lassu emelkedése.

Nagy előnye e rendszernek az is, hogy a boletta nemcsak néhány hónapra, vagy 1 évre lett bevezetve, hanem hosszu évek sorára s ezáltal biztositva lett a gazda arról, hogy a következő években is hasonló előnyöket fog élvezni s igy már eleve úgy rendezheti be gazdaságát, hogy minél több buzát adhasson el s igy minél jobban kihasználhassa a boletta által nyujtott előnyöket. Ne termesszen nagyobb területen buzát, de ugyanazon területen kétszer annyit, mert világos dolog, hogy a bolettából nagyobb haszna van akkor, ha holdjáról 10 mázsát tud eladni, mintha csak ötöt. Pedig ennek a lehetősége meg van adva, csak élni kell vele. Nagy termeséket ugy érhetünk el, ha kitünően megmüvelt és jól megtrágyázott talajba kitünő nemesitett vetőmagot vetünk. Hogy az illető vidéken milyen fajta nemesitett vetőmag felel meg legjobban, azt a körzeti Mezőgazdasági Kamara mondja meg. Az őszi kalászosok alá nem lehet istállótrágyát közvetlenül adni, mert a frissen trágyázott gabona megdől. De trágyázatlanul se lehet hagyni a földet, mert különösen a nemesitett vetőmagvak 15—20 mázsás termést csak akkor adhatnak, ha nagyon böven áll rendelkezésükre táplálóanyag. Ezért vetés előtt kat. holdanként minden esetben 150—180 kg. szuperfoszfátot kell alkalmazni s ezenkivül 80—100 kg. mésznitrogént is, abban az esetben, ha a talaj több mint három éve nem kapott istállótrágyát. Aki ilyen gondos eljárással veti el az idén az őszi gabonát, az a jövő évben nagy hasznát fogja látni a bolettarendszernek.

Gabonapiac.

Ma lanyhán indult a forgalom. A vásárlási kedv teljesen aláhagyott, mert a külföldi tőzsdék is lanyhaságot jelentettek. Ez a lanyhaság különösen a buzánál volt nagyarányu, ugyhogy a tegnapi zárlathoz képest 30 fillér olcsóbbodás is fordult elő. A tőzsdeidő későbbi folyamán azonban fedezési vásárlásokra kisebb javulás állott elő, ukyhigy az olcsóbbodás végeredményben zárlatkor 19. márciusra 18 fillérre zsugorodott.

A rozs szintén lanyha volt eleinte, később azonban szilárdult s zárlatkor az októberi 7, a márciusi 5 fillérrel drágult. A tengerinél az olcsóbbodás csak rövid ideig tartott, mert csakhamar felülkerekedett a kereslet és az egyre kevesbedő áruért magasabb összegeket is fizettek. Zárlatkor az augusztusi tengeri 44, a szeptemberi 25 fillérrel drágult. A tranito tengerinél is áruhiány mutatkozott a tőzsdeidő végén, ami 50 fillér drágulást idézett elő.

A készárupiacon kevés az üzlet és tartózkodó az irányzat. A tiszavidéki buzánál munatkozott egyedül 20—30 filléres olcsóbbodás, egyébként az árak nem változtak.

A készáruüzlet hivatalos árfolyamai. Buza: tiszai 77 kg 19.45—19.75, 78 kg 19.65—19.90, 79 kg 19.80—20.10, 80 kg 19.90—20.15, felső tiszai 77 kg 18.30—18.75, 78 kg 18.40—18.90, 79 kg 18.60—19.10, 80 kg 18.70—19.15, fejérmegyei 77 kg 18.15—18.35, 78 kg 18.30—18.50, 79 kg 18.50—18.70, 80 kg 18.55—18.75, dunántuli 77 kg 18.10—18.30, 78 kg 18.25—18.45, 79 kg 18.45—18.65, 80 kg 18.50—18.70, pestmegyei és bácskai 77 kg 18.80—18.40, 78 kg 18.35—18.55, 79 kg 1855—18.75, 80 kg 18.60—18.80.

Pestvidéki rozs 11.50—11.70, egyéb rozs 11.50—11.70, takarmányárpa I 14.75—15, tiszai tengeri 17.30—17.50, egyéb tengeri 17.00—17.30, zab I 18.00—18.40, zab II 17.75—18.00, korpa 10.00—10.20, uj zab 17.00—17.25.

DEBRECENI TERMÉNYÁRAK

Buza 17.50—17.00 és a boletta, rozs 12.50—12.00 és a boeltta, árpa 13.50—13.00, zab 15.50—15.00, tengeri 15.50—15.00, lucerna 5.20—4.00, széna 5.50—4.00, lóhere 5—4.00, bükköny 4.50—4.00, alomszalma 2—1.50, ágy (rozs) szalma 2.50—2.00, zsupszalma 3.00, egy kéve 14—12 fillér.

A zürichi devizaárfolyamok.

(Zárlat.) Páris 20.24 fél, London 25.05 egynegyed, Newyork 514.45, — Brüsszel 72, Milánó 26.95 fél, Madrid 57.50, Amszterdam 207.20, Berlin 12293 Bécs 72.76, Szófia 3.73, Prága 15.25, Varsó 57.75, Budapest 90.22 fél Belgrád 9.12 fél, Bukarest 3.06.

Valuta- és érmeárfolyamok.

Pénznemek: Angol font 27.75—27.90, Belga frank 79.70—80.10, Cseh korona 16.85—16.95, Dán korona 152.70—153.30 Dinár 10.02—10.10, Dollár 567.20—569.20, Francia frank 22.40—22.70, Hollandi forint 229.30—230.30, Zloty 63.70—64.00, Lei 3.36—3.40, Leva 4.12—4.18, Lira 29.70—30.00, Német márka 135.95—136.55, Norvég kor. 152.70—153.30, Osztrák schilling 80.45—80.85, Svájci frank 110.70—111.20, Svéd kor. 153.15—153.75.

Külföldi kifizetések: Amsterdam 229.20—229.90, Athén 7.37.7.17, Belgrád 10.0975—10.1275, Berlin 136.025—136.425, Brüsszel 79.65—79.90, Bukarest 3.3825—3.4025, Kopenhága 152.675—153.075, London 27.715—27.795, Madrid 62.80—64.80, Milánó 29.81—29.91, Páris 22.395—22.645, Newyork 569.20—570.80, Osló 152.60—153.—, Prága 16.8725—16.9225, Szófia 4.11—4.15, — Stockholm 153.15—153.55, Varsó 63.80—64.—, Bécs 80.475—80.725, Zürich 110.6375—1100.9375.

DIJTALAN FACSEMETÉK AZ ALFÖLDI ERDŐK TELEPITÉSÉRE

A G. H. jelenti: A földmivelésügyi miniszter körlevélben felhivást intézett a gazdákhoz, amelyben hivatkozással arra, hogy az Alföldön telepitendő erdők és gazdasági fásitások létesitését gyorsabb ütemben szándékozik megvalósitani az erre vonatkozó t.-c.-ben foglalt kedvezményeken felül a rendelkezésére álló hitelhez mért legmesszebbmenő állami támogatást óhajtani és ezért a szükséges csemetéket és suhangokat az államrendészeti csemetekertben kiszedve, teljesen dijmentesen bocsátja a birtokosok rendelkezésére.

SZINHÁZ MÜVÉSZET

FELÉPÜL A NEMZETI SZINHÁZ STAMBULBAN

Stambulból jelentik: A török kormány programmszerüen folytatja kulturális téren is a nemzeti ujjáteremtés nagy munkáját. A miniszertanács legutóbb elhatározta, hogy kiirja a pályázatot a Stambulban épülő nemzeti szinház terveinek elkészitésére. A határozat szerint a szinház a jövő évben nyilik meg, nagyszabásu, országos ünnepség keretében.

e tiá é ma d jtáéd banne

METEOR
MOZGÓSZINHÁZ
KOCSKAY TÉR.

Csütörtökön és pénteken:
ZORO ÉS HURU ESETE A GÖRE MARTSÁVAL.
Énekes, táncos vidámság 3 film és 2 szinpadi részben. Megelőzi:
NE JÁTSSZ A NÖVEL.
Szerelmi játék 8 felvonásban, Harry Liedtke és Hilda Rosch főszereplésével.
Előadások: 6, 8 és 10 órakor.
Jegyelővétel állandóan!

VIGSZINHÁZ
VARIETTE.

— Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrál) melyet Pallai Miksa a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vett át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona, alig 2 percnyire a Keleti pályaudvartól, ujonnan berendezve, gőzfütéssel, hideg-meleg vizzel, telefonnal, rádióval várja a vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegenforgalmának nagy nyeresége az uj vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

Fehértói Dániel
DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11—85, SZ.
TEMETKEZÉSI VÁLLALATÁNAK
TEMETKEZÉSEI:

Nagy Ilonka életének 3-ik havában elhunyt, temetése f. hó 31-én délután 5 órakor lesz a Kossuth temetőháztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth temetőbe.

SPORT

AZ AMBROSIANA MEGÓVTA AZ UJPEST MILÁNÓI GYŐZELMÉT

Bern, julius 30.

Augusztus 9—10-én lesz Bernben a középeurópai kupa-konferencia, amelyen igen sok fontos kérdést kell tárgyalni. Ennek a konferenciának kell kitüzni a harmadik Ujpest—Ambrosiana-mérközés szinhelyét.

Megbizható értesülésünk szerint az Ambrosiana óvást jelentett be az Ujpest 4:2 arányu milánói győzelme ellen, amellyel eldöntetlenné tette kettőjük küzdelmét. Az olasz bajnokcsapat óvásának indokolása ismeretlen, de jól informált helyen vallják, hogy az sikerre nem számithat.

VÁSÁROK JEGYZÉKE.

Augusztus 1-én. Aps, Tap (sertésvásár nincs). Sertés- és kirakodóvásár: Buj. Állatvásár: Gyönyös. Marha- és kirakodóvásár: Orszentpéter.

Augusztus 2-án. Apátfalva, Somogysámson (sertésvásár nincs).

Augusztus 3-án. Felsődabas. Állatvásár: Kiskunlacháza.

Augusztus 4-én. Ádánd, Devecser (sertésvásár nincs), Fadd, Jászárokszállás, Kenderes, Kétegyháza, Mezőkeresztes, Nagyoroszi, Nádudvar, Pávoc, Pécs, Rakamaz, Sárvár, Sellye, Somogysárd (sertésvásár nincs), Sopron, Tarján, Tiszanána, Üllő, Várpalota, Vaja (bizonytalan) Zalaszentiván. Marha- és kirakodóvásár: Bánokszentgyörgy Állatvásár: Eger, Mezőtur, Pásztó. Kirakodóvásár: Kiskunlacháza.

Augusztus 5-én. Beled, Himesháza, Jászszentandrás, Nagybörzsöny, Nagyecsed, Nagykanizsa sertésvásár nincs), Vásárosnamény, Vése (sertésvásár nincs). Kirakodóvásár: Devecser, Mezőtur, Eger, pásztó. Állatvásár: Sárvaljavihely, Sóskut Szikszó

Nyomtatványokat
a legpontosabban, izléses kivitelben és jutányosan készit a
Magyar Nemzeti Könyvnyomda
Modernül berendezett könyvkötészetünkben mindenféle könyvkötészeti- és bőrdiszmunkák pontosan készülnek.
Telefon 3--47. szám.
Debrecen, József kir. herceg-utca 16. sz.

RÁDIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

9.15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Karnagy Bertha István.

9.30: Hirek.

9.45: A hangverseny folytatása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

13.05: Hangverseny. Közreműködik Lányi Margit (ének) és Garay György (hegedü). Zongorán kisér Polgár Tibor.

12.25: Hirek.

12.35: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

3.00: Hirek, élelmiszerárak.

3: Piaci árak, árfolyamhirek

4: Rádió Szabad Egyetem. (Az iskolánkivüli népmüvelés rádióelőadása.) 1. Gramofonlemez: Goldmark: Falusi lakodalom. 2. Rapaics Raymond dr. ny. főiskolai tanár: „Látogatás tündérszép Bihar birodalmában".

Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

5.10: Kun Sándor előadása: „Krasznojarszki tragédia".

5.30: Másfélóra könnyü zene. (Zenekari hangverseny.) Karnagy: Polgár Tibor.

7: Debreczeni Gyula humoros előadása: 1. Egy vigzetes strucevedászat; 2. Az udvariatlan orvos; 3. A három rokkant európai.

7.20: Katonai indulók. Előadja a m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának fuvósegyüttese. Karnagy Friessy Richárd

9: A Budapesti Bőripari munkások Dalkarának és a Budapesti Vas- és Fémmunkások Dalkörének hangversenye.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek.

Majd: Hegedüs Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

KÜLFÖLD:

Bécs. 11: Himmer-zenekar. 1: Dalok gramofonon. 3.20: Silving-zenekar. 5.20: Mesék. 5.50: Utazási és idegenforgalmi hirek. 6.15: Női kézimunka, mint üdülés. 6.45: Az alsóausztriai Weitental és Függstal müvészettörténeti ismertetése. 7.15: Indiai müvészet és zenefelolvasás gramofonnal. 8.05: Frimm Ervin dalestje. 8.25: Népszerü bécsi est. Helytörténeti, irodalmi és zenés egyvelegállítás a régebbi bécsi életről, színházról, hangversenyről, divatról, társadalmi eseményekről és a népélet jelenségeiről.

Berlin. 3.40: Felolvasás Lisztről. — 4.05: Bach-hangverseny. Utána dalok. 5.30: Ifjusági óra. 7: Karének. 8: Szórakoztató zene. Utána 12.30-ig tánczene.

Belgrád. 10.30: Déli zene. 12.45: Gramofon. 7.30: Orosz népdalok. 8: Jugoszláv hangverseny (ének-, cselló-, hegedü- és zongorajáték. 12. szám). — 9.45: A rádiónégyes Liszt-estje. 10.30: Gramofon.

Bukarest. 1: Gramofon. 5: Dinicu-zenekar, román és könnyü zene. 7: Gramofon. 8: Berlioz: Fantasztikus szimfonia (gramofonon). 9.15: Szimfónikus hangverseny.

Kassa. 11.30: Gramofon. 12.30: Déli zene. 5.10: Szólisták hangversenye. — 7: Wagner-zene gramofonon. 8.30: Zongorahangverseny. 9: Szórakoztató zene.

Milánó. 5: Gramofon. 7,30: Vegyes zene. 8.40: Sepilli: A vörös hajó cimü operája. Utána éjfélig szórakoztató zene.

Páris. 3.45: Tánczene. 9.30: Hangverseny.

Prága. 11,15: Tenorének gramofonon. 6.30: Előadás gramofonnal. 7.35: Exotikus népek zenéje gramofonnal. 8.30: Régiolasz dalok. 9.30: Tarka gramofonest. 10.15: Mozizene.

Róma. 5.30: Zenekari verseny. 9.02: Puccini: Manon Lescaut c. operája.

Vh. 1689—930. sz.

CSŐDÁRVERÉS

Vb. Szakta János közadós csődtömegéhez tartozó s a csődleltárban 2.000 pengőre becsült Rába teherautót a Debreceni Autóforgalmi r.-t. telepén Debrecenben, Piac u. 42. sz. alatt 1930. augusztus hó 8-án. d. u. fél 3 órakor a legtöbbe igérőnek nyilvános birói árverésen elárverezem.

Debrecen, 1930. julius 29.

Szilágyi Lajos.
kir. bir. végrehajtó.

19741—1930. sü.

HIRDETMÉNY

Az egyes gabonanemüek értékesitéséről szóló 1930. évi XXII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 3300—1930. M. E. rendelet 20. §-a a gabonajegyszelvény beváltásáról rendelkedik oly egyéneknél, aki már összes köztartozását kifizette, avagy terhére semmi köztartozás nincs előirva.

A beváltás zavartalan biztositása érdekében felhivja a városi adóhivatal a gazdatársadalmat, hogy a náluk részes aratót, avagy gép munkásként dolgozó egyéneket oly igazolvánnyal lássák el, amelyben igazolják a gép, aratót, részmunkás nevét, lakhelyét és a munkabér fejében kiadott termény mennyiségét. Az igazolvány hitelességéül két tanuval aláirandó.

Alulirott ezennel igazolom, hogy ..... utca .... házszám alatti lakos nálam, mint részes aratót, részes gépmunkás dolgozott s munkabér fejében ..... q ..., kilogramm buzát ..... q ..... kilogramm rozsot szolgáltattam ki. Debrecen, 1930. ..... hó ... napján. Munkaadó neve aláirása .....
..... utca .... szám alatti lakos. Előttünk: tanuk.

Nyilttér

Szenzációs olcsón vásárolhat mindenféle szöveteket, selymeket. — Battyányi 13., udvarban

Fiamért, Balázs Jánosért semmiféle tartozást, vagy más felelősséget nem vállalok.

Id. Baldzs Sándor és neje
Bellegelő 353. sz.

Tizennégy napos selyem és harisnya vásár! — Csak elsőrendü minőségben

	Ezelőtt	Most
Bemberg selyem Parisett	3.90	3.18
Riviéra selyem elsőrendü 80 cmtr, szélességben	3.20	2.18
Florida selyem kiváló jó minőség uj minták	3.20	2.28
Flora selyem pazar minták	2.80	1.78
Mouslin selyem Amurett Goldberger és Filtex gyártm.	6.90	5.88
Germain selyem Goldberger és Filtex gyártm.	10.80	7.88
Marogen selyem egész nehéz, 100 széles	22.—	14.98
Nyers selyem nyers szinben nehéz minőség	6.50	4.28
Nyers-selyem divat szinekben legfinomabb	7.80	5.28
Ramona selyem elsőrendü minőségben hibátlan	6.50	4.28
Brokát selyem kabát bélésnek	3.40	2.28
Brokát selyem egész nehéz minőség	6.10	3.88
Brokát selyem paplan huzatra	10.80	7.28
Foulard selyem legfinomabb minőség	8.50	3.98
Taftalin selyem hibátlan minden szinben	4.80	3.38
Egész nehéz crop de schin compléra	10.50	6.98

Elsőrendü gyártmányu márkás selyem női harisnyák 1.78, 2.48, 2.98, 3.48, 3.98, 4.28

CSAK KÉSZPÉNZ ELADÁS

BÉKE ÁRUHÁZ, SZENT ANNA-UTCA 2. SZÁM.

APRÓ HIRDETÉSEK

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

40 éves
volt önálló kereskedő ügynöki, raktárnoki, — pénzbeszedői vagy borkezelésben is jártas, vagy ehhez hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 4034

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Házvezetőnőnek
ajánlkozik kis családhoz, vagy magános urhoz 36 éves nő, jó bizonyitványokkal rendelkezik, augusztus 1-re. Csóka Erzsébet, Garai utca 26.

Uradalomba
vagy tanyára külső és belső gazdaságban jártas, kitünően főz, süt, megbizható házvezetőnő éves bizonyitványokkal állást keres. Cim a kiadóban. 2344

45 éves
özvegy asszony házmesternek menne kisebb házba. Cim a kiadóban.

Intelligens
perfekt gazdasszony, aki remekül főz, süt, gazdaság minden ágában jártas, varrni szépen tud és vállalja gyermekek németül tanitását, ajánlkozik helyben, vidékre vagy uradalomba. Cime megtudható a Debreceni Független Ujság kiadóhivatalában. 2385

Perfekt
német, jól zongorázó, éves müködési bizonyitványokkal biró 46 éves izr. vallásu, a háztartásban segédkező, havi 40 pengőért teljes ellátás és az utiköltség beküldésével ajánlkozik tanitónői, nevelőnői állásra. Cim: Keller Szeréna, — Budapest, IX., Bokréta utca 20. szám, II. ajtó.

Ügyes
bejárónő kitünő bizonyitványokkal ajánlkozik. — Széchenyi utca 32. sz. 4037

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Keresek
mindenes főzőnőt augusztus 1-re. A gázkonyha tökéletes ismerete szükséges. Rákóczi u. 59. 4312

Bejárónő
kerestetik Méliusztér 14 jobbra, harmadik ajtó. 4294

Takaritónő
felvétetik. Hatvan utca 13., emelet. 4053

Jobb
mindenes főzőnő felvétetik. Arany János utca 50. szám. 4052

Ügyes
bejárónő felvétetik. Hunyadi u. 3. sz., emelet, sarok lakás. 4055

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Uriember
diszkrét barátságát keresem. Levelek lapban jelezve „Szerény" jeligére kiadóba. 4044

Fodrászsegéd
vidékre azonnal beléphet Cim: Róth fodrásznál. Hatvan u. 4056

Egy
jó munkás kötélgyártó segéd azonnal felvétetik Arany József kötélgyártónál, Balmazujváros 4288

Megbizható
boltiszolga felvétetik id. Pásztor Gyuláné vaskereskedőnél, Csapó utca 15. szám. 4301

Egy
14—16 éves, lehetőleg biciklizni tudó fiu kenyér- és süteménykihordásra felvételik. Bebek Ferenc sütő, Sámsoni u. 4011

Lakatosinast
felvesz Pongrácz lakatos. Domb utca 20. sz. 2326

KIADÓ LAKÁS

3 szobás
fürdőszobás lakás augusztus elsőre kiadó. Piac u. 42. 4309

Két utcai
szoba, balkonos, II. emeleten. Kossuth utca 39 kiadó. 4295

3, esetleg 4
szobás villlakás kiadó. Csapó u. 23. sz. Telefon 4-67.

Udvari
kettőszoba, előszoba, — konyha, speiz, pince — szeptember hó elsőre kiadó. Darabos utca 21. 4298

Szoba,
konyha, fáskamara azonnal kiadó. Árpádtér 37. 4300

Kétszobás
garzonlakás fürdőszobával, butorozva vagy enélkül központon, Bika szálló közelében kiadó. Kuthi Zsigmondné, József kir. herceg utca 35. 4038

Szoba,
konyha, fáskamara azonnal kiadó. Árpádtér 37. 4300

Pincelakás
kiadó. Barna utca 10. 4054

Nagyerdőn
4. villában uszoda mellett, nyaralásra szoba terrasszal azonnal kiadó. 4048

3, esetleg 4
szobás villalakás kiadó Csapó utca 23. Telefon 4-67, V.

Kiadó
két szoba, előszoiba, — konyha, üvegezett verandával mellékhelyiségekkel augusztus elsejére. Epreskert utca 7. 4308

3, esetleg 4
villalakás kiadó. Csapó utca 23. Telefon 4-67. V

Utcai
3 szobás parkettes, teljesen izolált lakás fürdő cső- és cselédszobával — stb. mellékhelyiségekkel, mely irodának és rendelőnek is alkalmas — azonnal kiadó. Piac utca 64. szám. 4168

Egy
szoba, konyha elsejére kiadó. Szepességi utca 47. szám. 4050

Épüb.
postapalota mellett Hatvan utca 11. két üzlethelyiség azonnalra kiadó Cim a kiadóban. 4024

Kis
pinceszoba magánosnak vagy gyermektelen házaspárnak kiadó. József kir. herceg utca 50. sz. 3019

Négyszobás
modern lakás az Arany Bika bérházban azonnal kiadó. Üzlethelyiség a Bika fürdő mellett augusztus 1-re kiadó. Két személyautó elhelyezésére kiadó Érdeklődni lehet az Aranyi Bika irodában félemelet 15. 3893

Irodának,
orvosi rendelőnek kiadó két szoba és előszobás lakás a Városi Takarék és Hitelintézet székházában, Csapó u. 4. 4223

3 szoba,
előszoba, mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Cim Szent Anna utca 42. 4234

Kiadó
novemberre 3 szobás — fürdőszobás szép kertre nyiló földszintes udvari lakás. Péterfia 48. Értekezni utcai emeleten. 4269

Kiadó
üzlethelyiség. Áthelyezés miatt Piac u. 69. sz. üzlethelyiség átadó. Érdeklődni ugyanott. Stühmer cukorkaüzlet. 3025

Lakások,
boltok, mhüelyek olcsón kiadók. Hatvan utca 61. Csapó 11.

BUTOROZOTT SZOBA

Különbejáratu
butorozott szoba, előszobával kiadó. Bethlen utca 1. 4293

Különbejáratu
utcai butorozott szoba azonnalra kiadó. Csapó utca 94. sz. 4042

Különbejáratu
világos butorozott szoba kiadó. Széchenyi utca 15 emelet. 4039

KIRÁLY KÁVÉ MEGISMERTE A LEGJOBBAK DICSÉRETÉT

Kiadó
különbejáratu utcai butorozott szoba előszobával. Rákóczi utca 24-b. 4300

Különbejáratu
utcai butorozott szoba kiadó, esetleg butor nélkül is fiatal párnak. — Vigkedvü Mihály utca 12. szám 4306

Elegánsan
butorozott utcai szoba egy-két uriembernek kiadó. Arany János 20. 4036

Különbejáratu
kétágyas butorozott szoba kiadó. Arany János utca 16. szám. 4298

Különbejáratu
csinosan butorozott utcai szoba fürdőszoba használattal kiadó. Simonffy 38. 4046

Butorozott
különbejáratu szép utcai szoba, fürdőszoba használattal 1—2 személynek kiadó. Hatvan utca 2. szám. 4021

Utcai
különbejáratu butorozott szoba egy magános uri embernek kiadó. Kossuth utca 16. 4274

Károly Ferenc József
uti uj villában minden igénynek megfelelő butorozott szoba állandó lakónak esetleg teljes ellátással augusztus 1-től kiadó. Cim a kiadóban. 4019

Különbejáratu
utcai butorozott szoba Déri muzeum mellett. Cserepes u. 4. szám kiadó. V.

Fő utcai
centrumban elegánsan butorozott szoba külön hálószobával és fürdőszobával azonnalna kiadó. Cim a kiadóban. 4023

Lakást
adok azonnal takaritásért tisztességes gyermektelen házaspárnak Parabos 7. V.

TELJES ELLÁTÁS

Teljes ellátással
butorozott szoba kiadó. Ötmalom utca 1. Salánky. 3592

OKTATÁS

Zongoratanárnő
nyári szünet alatt jutányos áron magyar nóta kurzust rendez. Cim a kiadóban. 3630

Koncerthegedüs,
zenepedagógus hegedüórákat ad jutányos dijazás mellett. Nyil utca 4020

BUTOROK

Egy
szép ebédlő kredenc, — nagy tükör, asztal, jó karban olcsón eladó. — Böszörményi ut 49., hátul az udvarban 2401

ÉLELMISZER, ITAL

Zamatos
bor 64, 5 liter vételnél 60. 10 liter vételnél 56. Othello vörös 80, 5 liter vételnél 72. Glöck, Magoss Györgytér 9. sz. 3076

Ebéd
uri négyfogásos 1 pengő Bentétkezésre, kihordásra is. Teljes ellátás. — Egységespártban Piac-utca 26. Gyógyszertár felett. 4304

Orth. kóser
ebédkoszt kapható Garai utca 8. szám alatt. Kivánatra házhoz is kihordható. 4045

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Autófuvarozást
legjutányosabban vállalok. Vigkedvü Mihály u 10. sz. Telefon 9—47. 4077

Személyautó
kiváló, amerikai márka, 6 hengeres jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 4022

Kerékpár
eladó. Waffenrad, jó karban. Török Bálint u. 2., balra, 1. ajtó. 4035

ELADÓ INGÓSÁG

Szekvater
diófa polituros intézás olcsón eladó. Maróthy György utca 3. 4297

Complett
hálószoba, egyéb butorok, csillár sürgősen eladó. Rákóczi utca 42. 4308

Partiba
vásárolt többféle ruha- és felöltő szöveteket, — selymeket meglepően olcsó árban vásárolhat — Batthyány 13., udvarban 4040

Abroncsvas
kilogrammonként 6 fillérért kapható, Piac u. 49., nyomda.

Angolszövet
olcsóság. Angol szövetek mélyen leszállitott árban Weisznál, Piac u. 63., udvarban. 3014

Ideál
irógép, látható irásu, teljesen jókarban, strapabiró, eladó, esetleg bérbe kiadó. hosszabb időre. Cim a kiadóban.

Eladó
keményfa ágy, sodronybetétekkel, mosdószekrény márványlappal, — metszett nagy tükörrel éjjeli szekrény és egy matracos összecsukható vaságy. Kassai ut 37.

A nagy boltbért
megtakaritom, a butorokat meglepő olcsó árban árusitom. Kaphatók háló ebédlő, uriszoba, angol garnitura, előszoba, — konyhaberendezések, antik vitrin és minden egyes darabok. Hunyadi utca 26., Erzsébet utca sarok. 4031

Csendőröknek,
vasutasok alkalmas 300 négyszögöl házhely bekeritve fajszölő és gyümölcsfákkal beültetve — óriási terméssel eladó. Kossuth utca 59. szám. 4222

Raktáron
levő összes férfiszöveteket rendkivüli olcsó árban kiárusitom. Domán, Csapó utca 4. 4013

Tizenkilenc
éves korlátlan italmérés jogfolytonossággal, füszerüzlettel kiadó. Csillag u. hetvenegy. 4051

Üzlethelyiség
Tisza-palotában (Degenfeld-tér) kiadó. 4285

Egy
üzlethelyiség kiadó. Erzsébet ut 8. 4043

Mészárosnak
fél üzlethelyiség Csapó utca legforgalmasabb helyén kiadó. Cim a kiadóban. 4082

Vendéglő,
jó forgalmu jogfolytonossággal a város központjában meglepő olcsó árban sürgősen családi okok miatt eladó. Felvilágositást ad Tiszai szabó a déli órákban, — Batthyány-u. 13. 4210

Kiadók
azonnal világos betonozott pincehelyiségek üzletnek, mühelynek, raktárnak. Darabos utca 7. szám. V

GYETLEN PRÓBA MEG FOGJA GYOZNI

hogyha venni, vagy eladni akar, állást vagy alkalmazottat keres, a

DEBRECENI UJSÁG

apróhirdetései a legeredményesebbek!

Apróhirdetés feladható:

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3. I., valamint József kir. herceg-u. 16. szám alatt és Csáthy rt. könyvkereskedésében Piac utca 8. sz.

Takaréküzhelyek
legegyszerübbtől legdiszesebbig kaphatók. — Esetleg kedvező fizetéssel. Kandia 15. Fu tanulónak felvétetik. 4307

ELADÓ ÁLLATOK

Fajgalambok
eladók Apafi utca 20. sz. Ugyanott megvételre keresek buza-, köles- és repcealj keveréket nagyobb és kisebb menyiségben. 2253

ÜZLET, MOHELY, RAKTÁR

Saroküzlet
Csapó utca legforgalmasabb helyén azonnal kiadó. Értekezni 13—79. telefonon. 4050

Üzlethelyiség
Deák Ferenc utca 2. sz. alatt kiadó. Értekezhetni a házfelügyelőnél. 644

AJÁNLAT

Birotválás
16, hajvágás 20, fazonra 30, bubi és babi hajvágás 30, női hajmosás 30, ondolálás 80, manikür 40. Toma, Miklós utca 53. 4047

Szemüvegek
készitője — orvosi receptre is — Nagy Kálmán látszerész Piac u. 73. Paulo vésnöknél. Javitások szakszerüen készülnek. 3903

Háziasszonyok figyelmébe!
Befőzéshez szükséges pergamen papirok különböző vastagságban, valamint Celophan átlátszó befőző pergamen boritók lan, gummi lekötővel, befőttes üvegekre való csinos nyomtatott cimkék, befőzéshez szükséges spárgák olcsó árban kaphatók Hegedüs és Sándor rt. papirkereskedésében, Piac u. 34. sz.

8—10 ezer
pengővel társulnék, esetleg financiroznék oly üzletet vagy vállalatot, hol tökém biztositva volna. Ajánlatokat „Titoktartás" jeligével a Debreceni Független Ujság kiadója továbbit. 4033

Van szerencsém
tisztelettel értesiteni nb megrendelőimet, hogy uriszabóságomat Széchenyi utca 1. szám alól Miklós utca 8. szám alá helyeztem át. Tisztelettel Kun József. 2379

Goldberger Adolf
özvegye tüzifa- és szénkereskedése, Debrecen, Hid utca 16. Telefon 13-96. (Debreceni Angol Magyar Szállitó telepén) Ajánlja I. rendü hasáb- és apritott tüzifáját, valamint prima porosz-szenét a legolcsóbb árak mellett. 2368

Kardokat,
bajonetteket, autó és bármilye alkatrészeket szépen és olcsón nikkelez Földváry, csak Széchenyi utca 55. Telefon 168. 2856

Poloskairtást
ciángázzal vagy szabadalmazott folyadékszerrel felelősséggel vállalok. Pooska-, sváb- és patkányirtószer kapható. Nánássy, Kossuth utca 47. Telefonhivó 845. 2452

Betétekre
most is mi adjuk a legmagasabb kamatot Kölcsönöket olcsón folyósitunk. Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet, Szent Anna utca 10—12 Batthyány sarok bérpalota.

KERESLET

Társat
keresek üzembővitéshez 6000 pengővel. Megbizottam dr Deák ügyvéd, Reál iskola utca 4. V.

Farkaskutya
kölyköt fajtisztát 2—3 hónapos kanit vennék. Cim a kiadóban. 4289

Tisztességes
nő kvártélyos felvétetik Vigkedvü Mihály utca 43. szám. 4049

KULÖNFÉLE

Vászonöltöny
tisztitás 3 pengötől — Wachánál, Simonffy u. 55. V.

Kemény gallért
tisztit hófehéren, tükörfénnyel 8 fillérért Wachs Simonffy u. 2. V.

ELADÓ HÁZ

Eladó
Kar utca 24. szám alatt egymásbanyiló négyszobás alápincézett adómentes uj ház. 4311

Téglás-kertben
Létai- és Basahalom-utcákban azonnal beköltözhető uj és régi házak, valamint házhelyek nagyon előnyös feltételek mellett eladók, Tiszántuli, Kossuth-u. 8. 3250

Onossoy-utca
4. számu nagytelku naz lakással es pékmühellyel, üzlettel, — azonnal beköltözhető, — kedvező feltételek mellett eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 3243

Vasvári Pál
utcában (Hadházi utca mellett az erdő alatt) 300 négyszögöles sarok házhely kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézetnél, Kossuth utca 8 szám. 3094

Monostorpályi
uton és Rigó utcában uj beköltözhető házak és házhelyke hosszu idejü törlesztés kedvezménye mellett eladják, Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8 szám.

Eladó
szép családi uri ház alápincézve, a város egyik legszebb aszfaltos utcáján szabadkezelésü Cim a kiadóban. 4258

Kisebb
modern ház szép lakásokkal minden elfogadható árért eladó. Nyil-utca 119. sz. h 4007

ELADÓ FOLD

Kis részletekre
házhelyek a vágóhid közelében, Galamb-u. 6. sz. alatt, 300 négyszögöles parcellákban tizéves lefizetéssel kaphatók. Értekezni lehet megbizásból Kölcsönös Segélyző Egyletnél, Kossuth u. 8. 3783

Tanyásbirtok,
28 kataszträlis buzatermő föld a Guton eladó. Értekezhetni dr Fráter Lajos ügyvédnél. Piac utca 73. 4025

Eladó villatelkek
Sestakertben Poroszlai uton legszebb helyen fekvő villatelkek előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Bővebbet a kiadóhivatal.

BIRTOK-BÉRLET

Gyümölcs-szőlő
1070 négyszögöl szerény épülettel, uj telepitésü csemege szőlővel és nemes gyümölcsfákkal jutányosan eladó. Hatvan utcai kert, Diófa utca 12. szám.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat rt. körforgógépén Felelős kiadó: Dr PAJOR GYÖZÖ igazgató. Nyomdavezető: VARGA ENDRE